

Sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter på internett: Forskjeller mellom skeive og streite brukere

Martin Sedolfsen Loe

Veileder: Bente Træen

*Hovedoppgave i psykologi
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Universitetet i Tromsø
Våren 2009*

Norsk tittel:

**Sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter på internett:
Forskjeller mellom skeive og streite brukere**

Engelsk tittel:

**Sex and love-related activities on the internet:
Differences between queer and straight users**

Hovedoppgave til graden Cand. Psychol. av

Martin Sedolsen Loe

Universitetet i Tromsø

Psykologisk institutt

2009

Forord

Datamaterialet til denne undersøkelsen er hentet fra en nasjonal undersøkelse om seksualvaner og helse som har blitt gjennomført av Nasjonalt folkehelseinstitutt i 2007. Jeg vil takke professor Hein Stigum ved Nasjonalt Folkehelseinstitutt, samt veileder Bente Træen for å ha gjort materialet tilgjengelig. Jeg vil ellers rette en stor takk til veileder for å ha hjulpet meg med å strukturere det som i utgangspunktet var en grov idéskisse til et sammenhengende stykke vitenskapelig arbeid.

Interessen for å skrive om skeiv seksualitet og identitet var min egen, mens veileder kom på idéen om å sammenligne bruk av sex og kjærighets-relaterte internettaktiviteter mellom gruppene. Temaet er spennende og har i beskjeden grad vært forsket på før i Norden. De statistiske analysene av materialet ble gjort i samarbeid med veileder. Undertegnede har selv utviklet problemstillinger, utformet den skriftlige framstillingen, og gjort litteratursøk. Veileder har gjennom hele prosessen kommet med nyttige innspill i forhold til struktur og fokus, teoretiske vinklinger, samt tipset om relevant litteratur.

Sammendrag

I den foreliggende spørreundersøkelsen har et utvalg nordmenns bruk av sex og kjærlighetsrelaterte internettaktiviteter blitt sammenlignet med utgangspunkt i deres seksuelle orientering. Det framkom at skeive personer benytter seg i større grad av slike aktiviteter enn streite. Resultatene repliserte flere av funnene fra en tidligere undersøkelse av Daneback, Ross, og Månsson (2008). En multippel logistisk regresjonsanalyse ble gjort med 3 identifiserte aktivitetsfaktorer: «flørting», «pornografi», og «kunnskap». Resultatene viste at sannsynligheten for å flørte på nettet økte hvis man var skeiv, ung, single og motivert til å møte noen på nettet. Sannsynligheten for å se pornografi økte hvis man var mann, samboende, ville oppnå orgasme, og ville innhente kunnskap. Det var økt sannsynlighet for kunnskapsinnhenting hvis man var kvinne, hadde skeiv seksuell orientering, var samboende, og ønsket å se porno. Deltagernes selvbilde viste seg å ikke øke sannsynligheten for internettbruk av sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter. Implikasjoner for framtidig forskning blir drøftet.

Innledning

Bakgrunn

Internettets stadig ekspanderende omfang blant folk verden over har medført at en mengde nye tilbud og aktiviteter har oppstått. Blant disse nye bruksmulighetene er en stor andel av aktivitetstilbudet knyttet til sex og kjærlighet; temaer som stadig selger på grunn av sin assosiasjon til nytelse, intimitet, og forelskelse. I en tidlig undersøkelse av Cooper, Delmonico, og Burg (2000) estimerte de at 20 % av internettbrukere benyttet seg av en eller annen seksuell aktivitet på internett. Siden den gang har antallet mennesker som har regelmessig tilgang på internett økt betraktelig. Mellom 1997 og 2006 økte antallet daglige internettbrukere i Norge fra 7 % til 60 % (Vaage, 2007).

Seksualitet er, og har vært et tabubelagt tema i flere vestlige kulturer og samfunn (Gagnon & Simon, 2005). Til tross for liberaliseringsbølgen som startet på 1960-tallet (Schmidt, 1989), og den seksualiseringen som har skjedd innenfor popkultur og massemedia siden den gang (Baumann, 2003; Brown, 2002), er fremdeles ikke sex noe man i mange lag av befolkningen typisk snakker eksplisitt om, eller deler sine opplevelser av med andre (Leiblum & Döring, 2002). Nettopp denne kombinasjonen av tabuisering og nysgjerrighet kan være med på å forklare hvorfor seksualitet og samliv har en såpass stor interesse på internett (Daneback, 2006). Cooper lanserte i 1997 begrepet «the Triple A Engine» for å oppsummere hvordan tre generelle karakteristika ved internett påvirker brukernes konsumering av sex-relatert informasjon hva angår mengde og hyppighet:

1. *Access* (tilgjengelighet): Alt man trenger for å få tilgang på store mengder seksuell informasjon er en datamaskin med internetttilkobling. Det finnes et omfattende tilbud sex og samlivsrelaterte tjenester som spenner fra pornografi og kontaktsider til seksualopplysning og sexbutikker. Noe som ytterligere øker tilgjengeligheten er at internett er åpent døgnet rundt (Cooper, 1998).
2. *Affordability* (rimelighet): Kombinasjonen av det store tilbudet av sex- og kjærlighetsrelaterte aktiviteter og den like store etterspørselen gjør sitt til at tilbudenes pris holdes nede.
3. *Anonymity* (anonymitet): Med mindre man har opprettet en personlig hjemmeside på et nett-samfunn (f.eks. facebook) så kan anonymiteten ved å sitte alene foran datamaskinen bidra til at hemninger forsvinner. Man kan ved kun noen tastetrykk i en søkemotor få massevis av treff på nettsider av intim karakter. Ifølge Döring (2000) har liberale feminister framhyllt dette anonymitetsaspektet som viktig for kvinners seksuelle frigjøring i og med at de slipper å frykte for utøvelse av sosial kontroll på internett. Andre forskere har senere identifisert ytterligere to karakteristika ved internett som bidrar til sex og kjærlighetsrelatert bruk, og oppgradert The Triple-A engine til *The Quint-A engine*. De tilkommende «Aene» er følgende:
4. *Acceptability* (akseptabilitet): King (1999) påpekte at normer endres jo flere mennesker som benytter seg av internett med seksuelle hensikter. Det er lettere å tillate seg å gjøre noe som mange andre også gjør.
5. *Approximation* (tilnærkelse): Internett er et velegnet og relativt trygt sted til å prøve seg fram på seksuelt. Nysgjerrige mennesker, og andre som er usikre angående sin seksuelle orientering eller sine preferanser kan prøve ut sine interesser gjennom å chatte med likesinnede eller se på seksuelt eksplisitt materiale. På den måten kan internettbrukere eksperimentere seg fram til mer integrerte seksuelle identiteter (Ross & Kauth, 2002; Tikkanen & Ross, 2003).

Et interessant aspekt ved internettets mangfoldige tilbud er muligheten til deltagelse i diskusjonsfora eller chattekanaler med medlemmer som har like interesser. Dette har forandret kommunikasjons- og informasjonstilbudet for mennesker med annen seksuell orientering enn den heterofile (for eksempel Burke, 2000; Cooper et al, 2000, Ross & Kauth, 2002). En av formålene med den foreliggende undersøkelsen er å sammenligne nordmenns internettbruk med utgangspunkt i deres seksuelle orientering. I denne studien benyttes begrepene «streit» og «skeiv» for å beskrive seksuell orientering. Konseptualiseringen av seksuell orientering stammer fra Judith Butlers *Queer theory* (Jagger, 2008; Stainton-Rogers & Stainton Rogers, 2001). Butlers ståsted er at kjønn er et kulturelt konstruert begrep som ikke er medfødt, men som læres gjennom sosialiseringen i en todelt, hetero-normativ kultur. Butler hevder at individer får sin kjønnsidentitet og seksuelle identitet gjennom handlingene de gjør, og handlingene er kulturelt pregede og sanksjonerte. Butler foreslo følgelig en ny kategorisk inndeling av mennesker utfra deres kjønnede (*gendered*) og seksuelle handlinger for å frigjøre dem fra mainstreamspråkets stereotypier: Tradisjonelle heteroseksuelle ble omdøpt til «streite» (*straights*), og de som brøt med den inngrodde forestillingen om maskulinitet, femininitet og heteroseksualitet som «naturlig» ble omdøpt til «skeive» (*queers*).

Internett har gitt skeive muligheten til å bli majoriteter i egne samfunn på internett (Cooper et al, 2000; Ross & Kauth, 2002), og kan bidra til bedre kunnskap om tradisjonelt marginaliserte grupper (Leiblum & Döring, 2002). Det finnes egne nettsamfunn (chattekanaler og vennerettverk) med en åpen skeiv seksuell profil, der homofile, lesbiske, og biseksuelle mennesker kan oppsøke kontakt med andre av samme orientering (Daneback, 2006). Dette har for eksempel gjort det mye enklere for skeive menn som bor på små steder å ta kontakt med andre skeive menn andre steder. Burke (2000) pekte også på hvor viktig internett var blitt som sosial møteplass for skeive personer som ikke bor i større byer med mer åpne skeive subkulturer. En mulig konsekvens av dette er at skeive personer benytter seg i større grad av kommunikative internettaktiviteter for å komme i kontakt med andre skeive, enn det streite personer gjør seg imellom. Det har også oppstått diverse edukative nettsider der folk kan søke opp fakta eller stille spørsmål om temaer de lurer på (for eksempel Cooper et al., 2002). Dette bidrar også til den seksuelle opplysningsrevolusjonen enkelte har omtalt internettutbredelsen for (Cooper & Griffin-Shelley, 2002). På grunn av mangelfulle informasjonskanaler i mainstreamkulturen kan det være at skeive individer i større grad enn streite benytter seg av internett for å søke fakta og støtte i sex og samlivsrelaterte spørsmål. I tråd med dette fant McKenna og Bargh (1998) at unge skeive menneskers deltagelse i nettbaserte nyhetsgrupper styrket deres seksuelle identitetsdannelse.

De overfor nevnte faktorer (The Quint-A engine) bidrar trolig til at hemninger relatert til sex og kjærlighet lettere legges til side under kommunikasjon på internett relativt til omgang med nye bekjentskaper utenfor. Med henblikk på mellommenneskelig kommunikasjon så har internett gjort at denne er grenseløs i forhold til dimensjonene fysisk nærhet og tid (Cooper & Sportolari 1997). For eksempel går det an å skrive en beskjed på tavla til en facebookvenn som ikke for øyeblikket er pålogget nettverket, men som vil få melding om beskjeden neste gang vedkommende logger seg på. De nonverbale aspektene (for eksempel ansiktsmimikk og blikk-kontakt) ved mellompersonlig kommunikasjon er i beskjeden grad virksomme under nettbaserte aktiviteter som chatting eller kontaktannonser på sjekkesider. Dette fører med seg en adskillig større vektlegging av semantisk, tekstuell innhold både i ens interaktive selvpresentasjon og i ens fortolkning av medbrukeres budskaper (Döring, 2000). Flere forskere har vært interesserte i om disse karakteristikkene ved internettkommunikasjon gjør den spesielt attraktiv for brukere som av forskjellige grunner sliter med selvbildet (for eksempel Anolli, Villani, & Riva, 2005; Levine, 2000). Disse kommunikative begrensningene innebærer jo at man som internettdeltager står mere fritt til å kunne framstille seg slik som man selv ut fra omstendighetene ønsker å framstå. De tillater brukerne å i større grad kontrollere hvordan de presenterer seg selv enn ute i verden (Cooper & Griffin-Shelley, 2002; Cooper, McLoughlin, & Campbell, 2002; Daneback, 2006). For eksempel behøver man ikke å settes i bås på grunn av det man selv opplever som et uattraktivt utseende av folk man chatter med. Sliter man med sjenanse eller sosial nervøsitet, kan det å slippe å bli observert under tekstuell kommunikasjon fra sitt eget hjem virke dempende på hemningene. Levine (2000) påpekte at dette nonvisuelle aspektet ikke bare kommer folk med lavt selvbilde på grunn av kompleksitet over sitt ytre til gode, men også mennesker med attraktivt utseende som ønsket å komme i kontakt med nye mennesker på grunn av felles interesser i stedet for deres eget gode utseende. Cooper og Griffin-Shelley (2002) oppsummerer med å påpeke at internettkommunikasjon bringer med seg mer tvetydighet, men samtidig at dens primært tekstbaserte innhold også kan innebære at vanlige barrierer (for eksempel stereotypier) for å komme i kontakt med nye mennesker lettere kan brytes.

Den foreliggende surveyundersøkelsen inkluderte et spørsmålsbatteri om vanemessig negativ tenking om en selv. *Habit Index of Negative Self Thinking* (heretter omtalt som HINT) består av et Batteri på 12 spørsmål utviklet av Verplanken, Friberg, Wang, Trafimow, og Woolf (2007). Instrumentet måler hyppighet av negative tanker om en selv til forskjell fra tankers semantiske innhold. Verplanken og medarbeideres konstrukt omhandler hvor inngrodd vanen med å tenke negativt om seg selv er. I en serie av undersøkelser der det ble kontrollert for negativt tankeinnhold har skårer på måleinstrumentet predikert eksplisitt og implisitt selvtillit, en minking av positivitetsbias under prosesseringen av selvrelevante stimuli, samt angst og depresjonssymptomer 9 måneder senere (Verplanken et al, 2007). I og med at skeive personer tradisjonelt har blitt diskriminert i vestlige kulturer (for eksempel Harper, 2005; Ussher, 1997), er det plausibelt å anta at de også i høyere grad er disponert for å utvikle et lavt selvbilde som følge av konflikten mellom sosialiseringen og sin egen seksuelle identitet.

Oppsummert så har anonymiteten, tilgjengeligheten, rimeligheten, akseptabiliteten, og tilnæringspotensialet bidratt til at skeive personer som tidligere har hatt begrensede muligheter til å uttrykke sin egen seksualitet eller finne noen å inngå i kjærlighetsrelasjoner, nå stiller på likere linje med det streite flertallet. På den bakgrunn er hensikten med den foreliggende

undersøkelsen å sammenligne sex og kjærlighetsrelatert internettbruk mellom skeive personer og streite personer.

Tidligere forskning

Forskningen på internettaktiviteter tilknyttet seksualitet og kjærlighet er fremdeles et forholdsvis nytt felt. I de første årene av internetts masseutbredelse var forskere mye opptatt av potensielt negative sider ved internettbruk. For eksempel var man bekymret for om tilgang på internett ville minke effektiviteten blant kontorarbeidere (for eksempel Cooper, Scherer, & Mathy, 2001), at det ville medføre en eksplosjonsartet vekst i såkalt sexavhengighet (Cooper, Putnam, Planchon, & Boies, 1999), og at det kunne øke risikoen for risikabel seksuell atferd blant homoseksuelle menn (Tikkanen & Ross, 2000). På den positive siden ble det påpekt at internett gjør det lettere å få tilgang på informasjon relatert til seksualitet og helse (for eksempel Leiblum & Döring, 2002), gjør det mulig for mennesker å komme i kontakt med likesinnede på tvers av lange fysiske avstander (for eksempel Cooper & Sportolari 1997), og man kan leve ut private sider av seg selv uten å i like stor grad utsette seg for stigmatisering (for eksempel Ross & Kauth, 2002).

Studier på bruk av interaktive onlineaktiviteter

I en undersøkelse av Anolli et al. (2005) ble det fokusert på personlighetskarakteristikkene til brukere av sosiale chattekanaler. Analysene deres identifiserte ikke noen antatt homogen, utpreget sjenert eller nervøs brukergruppe. Chatterne i deres utvalg hadde likevel en del felles personlighetstrekk. De framstod som å være nært knyttet til andre brukere av chatmediet, var personlighetsmessig noe innadvendte, lite konforme, selvopptatte, og med uttalte behov for støtte og oppmuntring fra andre mennesker. I et lignende studie av Bonebrake (2002) avdekte hun at det ikke forelå gruppeforskjeller i sosial kompetanse mellom chattere som dannet nye personlige relasjoner på nett, og en kontrollgruppe. I likhet med Anolli et al. (2005), fant hun at de som dannet nye relasjoner varierte i sin sosial kompetanse. Det var heller ikke sammenheng mellom rapportert grad av ensomhet og antall innledede nye relasjoner på nett blant chatterne.

En undersøkelse av chatters motiver og chattingens funksjoner vektla at chattere likestiller slike relasjoner med offline relasjoner (Peris et al., 2002). Chatterne i denne undersøkelsen rapporterte også en relativt høy grad av ensomhet. Chatterne kategoriserte seg selv ut i fra hvordan de kvalitativt oppfattet egne og andres hensikter med å benytte chattekanaler. En analyse identifiserte fire profilgrupper: Profil 1 bestod av «normale folk» på utkikk etter vennskap og for å sosialisere, samt ensomme folk som så etter selskap. Profil 2 bestod av sjenerte folk eller folk med kjærlighetsproblemer. Profil 3 bestod av mennesker som var motivert til å plage andre samt ustabile personligheter på utkikk etter sex. Profil 4 bestod av forskere på jakt etter informasjon, folk som kjedet seg og jaktet på underholdning, og folk på utkikk etter sex. Respondentene rapporterte også noen fortrinn med nett-relasjoner kontra ansikt-til-ansiktrelasjoner. Blant disse var «større åpenhet» som eskalerer prosessen med å bli kjent, «mer intenst» som innebar raskere utvikling av forelskelse, og «mer interessante» som refererte til mer varierte, flerdimensjonale vennsapsrelasjoner. I tråd med disse funnene fant Baker og Moore (2008) at folk som var ferske brukere av bloggesamfunnet Myspace rapporterte høyere grad av sosial tilfredshet og trygghet relativt til en kontrollgruppe av ikke-bloggere.

I en omfattende undersøkelse av skeive menn som traff andre menn via chatterom i Sverige (Tikkanen & Ross, 2000) fant man at slike fora i stor grad tiltrakk seg yngre menn, biseksuelle menn, menn med lavere formell utdanning, og menn som levde utenfor store byer. Resultatene indikerte også at det var vanlig å ha erfart seksuelle møter offline. Det ble også gjennomført intervjuer med et panel bestående av 6 menn. I disse kom det fram at beskjedene som ble lagt ut på forumet kunne være klart eksplisitt seksuelle hvis formålet var rask sex. Når en privat kommunikasjon var etablert begynte deltagerne å utveksle personlig informasjon så som alder, utseende, interesser, intensjonen med kontakten, og hvilke seksuelle preferanser de hadde. Panelet mente at chatterom var en mer effektiv måte å komme i kontakt med potensielle partnere på enn for eksempel homsebarer. Et potensielt negativt aspekt ved å avtale å treffes offline var risikoen for å få forventninger til den andre personen brutt. Tikkanen og Ross (2003) repliserte disse funnene i en studie av karakteristikk ved menn som oppsøkte homofile chatterom. I tillegg fant de ut at en stor del av brukerne enten levde i faste forhold eller var i eksperimenteringsfasen av sin seksuelle identitetsutvikling.

I en annen studie av skeive menn spurte man dem om hva de foretrakk av internett eller offline som sjekkested (Ross, Simon Rosser, McCurdy, & Feldman, 2007). Flertallet av respondentene sa de foretrakk å treffe prospektive partnere i det virkelige liv framfor på

internett (48 % versus 32 %). De av deltagerne som foretrakk internett som møtested trakk fram lettheten ved nettbruk, dets fortrinn for folk som er sjenerte, dets anonymitet, trygghet, spenningen og muligheten for eksperimentering med internettkontakt, muligheten til å unngå fysisk kontakt, og kontroll over det visuelle miljøet. Andre viktige funksjoner ved internettpanelet var tiltrekningen for folk som eksperimenterte eller kom ut av skapet, og folk som behøvde å være diskrete (gifte biseksuelle menn og andre menn som var i faste forhold). De av panelet som foretrakk personlige møter nevnte noen av de samme fordelene, men vektla faktisk tilstedeværelse og høyere sannsynlighet for å utvikle et kjærlighetsforhold som fordeler. Mennene framhevet nettkommunikasjonens begrensede visualitet og fraværet av fysisk kontakt som hemmende for vurderingen av prospektive partnere. Ross og kolleger bemerket at formålet ved chatten (for eksempel cybersex versus stevnemøte) og personlighetstrekk ved brukerne syntes å påvirke deres sjekkepreferanser. I en undersøkelse av Burke (2000) analysertes innholdet i kontaktannonser på en nettsamfunn for lesbiske. Annonnene ble sortert ut fra deres uttrykte intensjoner, og resultatene viste at 2/3 av dem søkte etter vennsforhold eller kjærlighetsforhold. En tredjedel av annonsene hadde formål som for eksempel etterlysning av turguide på angitte reisemål eller tilfeldige seksuelle møter. Et gjennomgående motiv var ønsket om å komme i kontakt med lesbiske miljøer i deres geografiske nærrområder eller på steder annonsørene planla å reise. Sammenlignet med papirannonser var internetttannonsene mer utfyllende i beskrivelsen av en selv. Dette skyldtes blant annet mindre restriksjoner på bruk av plass og at bruken av annonsesiden ikke kostet noe utover en fast medlemsavgift.

Internettbruk knyttet til sex og kjærlighet varierer med seksuell orientering, kjønn, og alder (Daneback, 2006). I et utvalg av kanadiske universitetsstudenter ble deres seksuelle aktiviteter på nettet kartlagt (Boies, 2002). Halvparten av deltagerne sa at de benyttet internett til å få tilgang på seksuell informasjon, og de to mest utbredte motivene var å få kontakt med nye mennesker (chatting) og for å se på seksuelt eksplisitt materiale (heretter omtalt som SEM). En faktoranalyse identifiserte fire *clusters* av motiver for seksuelle aktiviteter online og offline. Disse var «å lete etter partnere», «for å underholdes», «for å oppnå tilfredsstillelse», og «utforskning av en selv» (*in-person exploration*: min oversettelse). Det ble funnet signifikante kjønnsforskjeller i deltageres reaksjoner på SEM ($p < 0.01$). Flere av mennene enn kvinnene fant SEM de hadde sett opphissende, rapporterte at de fikk nysgjerrigheten stilt av materialet, lærte nye seksuelle teknikker, benyttet materialet til å oppfylle seksuelle fantasier, sa at SEM forbedret deres seksuelle relasjoner offline, og mente at SEM dekte deres seksuelle behov. Det var signifikante, positive korrelasjoner ($p < 0.01$) mellom disse reaksjonsvariablene. Disse reaksjonsvariablene korrelerte negativt med reaksjonsvariablene «SEM er kjedelig» og «SEM gjør meg negativt anført». Resultatene viste også at en betydelig andel av de som rapporterte å bli negativt anført av SEM, likevel benyttet seg av det. Med andre ord framstod det som at flere i utvalget har et ambivalent forhold til SEM. Boies (2002) bemerket også at hyppigheten av sexrelatert internettbruk korrelerte med bruken av SEM offline, og at flere av respondentene i utvalget hadde funnet SEM via andre kanaler enn andelen som hadde funnet det på internett. Med andre ord syntes ikke tilgjengelighetsdimensjonen ved internettbruk å påvirke folks interesse for SEM i dette studiet.

I den første store spørreundersøkelsen om internettbruk relatert til sex og kjærlighet i Sverige (Cooper, Månsson, Daneback, Tikkanen, & Ross, 2003) fant de ut at to aktivitetsfaktorer, «å se på erotica» og «å lete etter partnere», forklarte 30 % av variansen i internettbruk blant deltagerne. Det framkom kjønnsforskjeller i hvilke aktiviteter som ble hyppigst benyttet. Menn så mer SEM, søkte etter partnere, sjekket ut kontaktsider, og besvarte sexannonser i større grad enn kvinner, mens kvinner i større grad flørtet med eksisterende partnere, og søkte etter råd i seksuelle anliggender. Mennene og kvinnene benyttet i like stor grad nettet til å se etter kjærlighetskontakter, flørte, chatte med likesinnede, og å kjøpe sexprodukter. Daneback (2006) gjennomførte en større kvalitativ undersøkelse av sex og kjærlighetsrelatert bruk av internett i Sverige. Det ble funnet et skille mellom aldersgrupper ut fra i hvilke sammenhenger deltagerne benyttet seg av internett-tilbudet, og hvilke aktiviteter som var mest utbredt. De yngre deltagerne («internettgenerasjonen») i studiet foretrakk private, synkroniserte kommunikasjonsformer (for eksempel MSN messenger) og offentlige, asynkroniserte områder (for eksempel Nettby). Relativt til de eldre deltagerne var internettgenerasjonens bruk av sexrelaterte aktiviteter integrert i hyppig og parallell internettbruk med andre formål. De eldre deltagerne logget seg typisk på internett spesifikt i det henseende og besøke en datingtjeneste eller pornografisk side. Det framstod også som at internettgenerasjonen har nettkontakt med personer de vet av eller har møtt før, mens de eldre brukerne holdt sine daglige og virtuelle liv separerte.

I en spørreundersøkelse (Daneback, Ross, og Månsson, 2008) av et utvalg i Sverige sammenlignet man sex og kjærlighetsrelatert nettaktivitet mellom heteroseksuelle, homoseksuelle/lesbiske, og biseksuelle. En større andel av de skeive

deltagerne rapporterte å ha truffet folk på nettet som de senere hadde sex med offline, enn de streite. Likevel var det ingen signifikant forskjell i antallet sexpartnere offline mellom gruppene. En større andel av de biseksuelle enn de homoseksuelle/lesbiske og heteroseksuelle benyttet internett til å lese erotiske tekster, tilegne seg kunnskap, og kjøpe sex-produkter. Flere homoseksuelle/lesbiske enn biseksuelle benyttet internett til å flørte, se etter en partner, holde kontakt med en kjærlighets/sexpartner, svare på sexannonser, og til å chatte med likesinnede. Færre streite enn skeive benyttet internett til å flørte, holde seg i kontakt med en kjærlighets/sexpartner, lese erotiske tekster, svare på sexannonser, chatte med likesinnede, få kunnskap/støtte, og til å kjøpe sexprodukter. Dette er i tråd med antagelsen om at skeive personer har større behov for sosiale nettverk og seksuell informasjon via internett enn det streite har. Av motiver til nettbruk fant man ingen signifikante forskjeller mellom biseksuelle og heteroseksuelle menn. Derimot rapporterte biseksuelle kvinner i større grad enn heteroseksuelle kvinner å benytte internett fordi de likte å prate om sex, møte folk med like interesser, bedrive seksuelle aktiviteter de ikke ville gjort offline, for å få støtte i seksuelle anliggender, for å kjøpe sexprodukter, og for å oppnå orgasme. Kvinnene benyttet seg like mye av internett for å få kunnskap, distraksjon, nysgjerrighet, dating, og å treffe folk offline. De homoseksuelle/lesbiske ble ikke tatt med i analysen av motiver for internettbruk fordi utvalget var for lite.

I en undersøkelse av Albright (2008) kartla man sexrelatert internettbruk og dens effekter i den nordamerikanske befolkningen. Her fant man også at flere menn (75 %) så på SEM enn kvinner (41 %). Menn og skeive individer benyttet seg i større grad av seksuelle aktiviteter på nett enn heteroseksuelle kvinner. Kvinnene i utvalget rapporterte flere negative effekter av pornografibruk, relativt til menn. Disse var lavere kroppslig selvbilde, at partneren var blitt mer kritisk til kroppen deres, at de følte seg presset til å imitere observerte, seksuelle handlinger, samt en nedgang i mengden av faktisk mellompersonlig sex de hadde. Mennene bekreftet at de var blitt mer kritisk til partnerens utseende, og at pornografikonsum medførte mindre faktisk sex. På den positive siden rapporterte kvinner i flere tilfeller å ha blitt inspirert av det de hadde sett og chattet om online. Dette medførte at de i større grad enn mennene overførte kunnskap de hadde fått online til sine seksuelle forhold offline. Kvinner benyttet seg av seksuell chatting i større grad enn mennene, og single personer benyttet seg i langt høyere grad av chatkanaler enn gifte og skilte personer. En større andel av skeive personer i utvalget var medlemmer av nettsamfunn der man oppretter en personlig hjemmeside. Av de som benyttet internett til chat og dating-sider rapporterte 12 % å ha gått på date med noen de traff på nettet, 14 % rapporterte og ha hatt tilfeldig sex med nettkontakter, 6 % rapporterte å ha startet en utenomekteskapelig affære, og 6 % rapporterte å ha inngått forpliktende forhold med noen de først hadde truffet på nettet.

Teoretiske perspektiver

Det dramaturgiske perspektivet på sosial samhandling av Irving Goffman (1959) vil benyttes til å fortolke bruken av internett til chatting og flørting. Ifølge Goffman innebærer strukturen i sosial samhandling og selvpresentasjon den samme logikken som taes i bruk i teateroppsetninger. Samhandlingsarenaer deles inn i *front stages* (situasjoner der individer forventes å spille spesifikke roller) og *back stages* (der man ikke er påkrevd og spille spesifikke roller). Det som gjør det mulig å utøve roller, og å skifte mellom dem, er bestemt av fysiske barrierer og avstander, samt sosiale konvensjoner. Med andre ord er rolleutøvelse avhengig av sosial kontekst. For eksempel vil ikke en lege opptre som «lege» når hun har fått av seg den hvite frakken og kommet hjem etter arbeid. Da vil hun kanskje heller ta på seg rollen som «kjæreste» eller «mor». Goffman framhever at det å holde seg innenfor de sosialt normative rammene til situasjonene man opptre i er noe som opptar mennesker fordi vi er opptatt av forutsigbarhet. Hvis en person gjør noe uforutsett i et sosialt scenario vil dette ofte produsere følelser av skam eller ydmykelse fordi man har satt seg selv og medaktørene (*The team*) i forlegenhet. Goffmann anvender begrepet *decorum* (dekor: undertegnedes oversettelse) som betegnelse på de normene, reglene, og forpliktelsene for atferd som medlemsskap i en gruppe innebærer. Individer er følgelig innstilt på å opprettholde konsistente *personal fronts* (fasader: undertegnedes oversettelse) i forskjellige sosiale situasjoner av frykt for å bli avslørt som upålitelige. Dette skyldes at det i vestlige kulturer er utbredt å felle moralske vurderinger på individer, uavhengig av i hvilke scenarioer de har brutt rolleforventningene (Goffman, 1959).

Da Goffman presenterte det dramaturgiske perspektivet var ikke internett enda oppfunnet. Likevel kan man anvende hans analyse av sosial samhandling på internettaktiviteter som blogging, chatting, og kontaktsider. Disse aktivitetene varierer også ut fra hvor private og offentlige de er, og i hvilken grad deres tilgang er regulerte (Daneback, 2006). For eksempel tar noen nettsteder

betalt for medlemskap, og har formulert kriterier som må være oppfylte for å kunne delta (aldersgrense, seksuell orientering, osv.). I tillegg gjelder regler for sosial skikk og bruk også på nettsamfunn (for eksempel Daneback, 2006). Anonymiteten ved å sitte alene foran dataskjermen og kommunisere åpner muligheten for å spille andre og nye roller som følge av at kun den bevisste, verbale siden av selvpresentasjon benyttes. Dette muliggjøres fordi man på internett er i stand til å holde forskjellige publikum (kontakter) fysisk separate, noe som minimerer risikoen for å bli avslørt som moralsk inkonsekvent. Med andre ord er det mulig å opptre med flere fasader parallelt ovenfor forskjellige publikum. Skulle et internettbekjentskap bli ubehagelig kan man alltid logge seg av eller sperre vedkommendes tilgang til ens hjemmeside. På internett har personer mer kontroll over konsekvensene enn offline. Anonymiteten gjør det også mulig å oppsøke situasjoner (for eksempel pornosider eller spørsmålstjenester) som offline ville vært forbundet med skam. Hvis en person hører at noen er på vei inn i det fysiske lokalet der han/hun sitter og ser på porno, kan vedkommende lukke vinduet på skjermen og slik hindre en avsløring.

Gagnon og Simon (2005) tillemper Goffmans symbolske interaksjonisme til det seksuelle området av kultur, tanker og atferd. Gagnon og Simon hevder at seksualitet i mange vestlige kulturer og samfunn er omgitt av skam og skyld, og ofte henvist til de private områdene av livet. Dette innebærer at læringen av seksualitet ofte er ikke-språklig og negativ i og med at seksuelle atferdsformer ofte blir oversett eller bedømt som upassende (Daneback, 2006). En av hovedårsakene til dette er ifølge Gagnon og Simon (2005) den utbredte oppfatningen av seksualitet som en rent biologisk, instinktiv og reproduksjonsstyrt prosess. I *Sexual script theory* forsøker Gagnon og Simon å forklare hvordan «korrekt» seksualitet læres gjennom sosialiseringen først i tenårene, for senere å utvikles i kjæresteforhold. For å knytte sammen det kulturelle, mellompersonlige, og psykologiske analysenivået definerte de et nytt begrep:

«Seksuelle script er involvert i å lære betydningen av interne tilstander, i å organisere rekkefølgen av spesifikke seksuelle handlinger, avkode nye situasjoner, sette grenser for seksuelle responser, og i å koble betydninger fra nonseksuelle sider ved livet til spesifikk seksuell erfaring (s. 13 i Gagnon & Simon, 2005: Min oversettelse)».

Seksuelle script er altså kulturelt lærte, kognitive strukturer og atferdssekvenser som styrer i hvilke situasjoner seksuelle handlinger er korrekte og tillatte. Dette medfører også at det finnes kulturelle, kognitive og atferdsmessige restriksjoner på hvem som kan ha sex med hverandre med henblikk på alder, slektsrelasjon og kjønn. Ifølge Gagnon og Simon må alle de nødvendige delene av seksuelle script være til stede for at en samtykkende (*consensual*), mellommenneskelig seksuelt hendelsesforløp skal kunne oppstå. I den norske kulturen er det tradisjonelt monogam heteroseksualitet som blir fremmet som ideal (kulturelt script). Ifølge scriptteorien vil innbyggerne internalisere disse sosiale konvensjonene psykisk og forsøke å justere sin seksuelle atferd etter dem. Skeive norske individer som oppdras i en heterofil kultur har derfor begrensede forutsetninger for å lære seg akseptabel, seksuell atferd siden deres seksuelle følelser og behov blir ansett som avvikende. Et viktig aspekt ved seksuelle script er at de i likhet med tankestrukturer generelt ikke er begrensede i sitt læringspotensial. Tilgjengeligheten av internett i de brede lag av befolkningen har bidratt til at det er mulig for folk å utvide sin seksuelle kunnskapsmasse. Skeive individer og andre på søken etter seksuell identitet eller forlystelse har fått en ny, omfattende arena til å utforske sine seksuelle og mellompersonlige emosjonelle behov på. Dette kan bidra til at tradisjonelle, seksuelle script transformeres ettersom man på nettet kan finne og utøve alternative, mer liberale script.

Problemstilling

Den foreliggende studien fokuserer på bruk av internett relatert til sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter blant menn og kvinner med skeiv og streit seksuell orientering. Hvor utbredt er det å benytte internett til slike aktiviteter i disse ulike undergruppene av befolkningen? Er det slik at skeive og streite nordmenn bruker internettaktiviteter knyttet til sex og kjærlighet på ulike måter, og hva har denne bruken sammenheng med? I hvilken grad influerer folks selvbilde inn på bruken?

Metode

Prosedyre

Et tilfeldig utvalg av 12 000 respondenter i alderen 18 – 60 år ble valgt fra folkeregisteret til å delta i den Nasjonale Seksualvaneundersøkelsen. Sentio AS stod for datainnsamlingen. Sentio er et fullservice markeds- og meningsmålingsinstitutt som er tilknyttet Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet i Trondheim (NTNU). Spørreskjemaet som ble benyttet var i all hovedsak identisk med det som har vært benyttet i de tidligere undersøkelsene (for eksempel Træen, Stigum, og Magnus, 2003). En ny dimensjon med årets rekruttering var at utvalget fikk velge om de ønsket å levere spørreskjemaet i papirutgave eller elektronisk på internett. Informasjon om undersøkelsen ble gitt skriftlig i et følgebrev. Respondentene mottok ikke belønning for å delta i undersøkelsen. Denne spørreundersøkelsen var den femte i rekken i sitt slag. De foregående Seksualvaneundersøkelsene ble gjort i 1987, 1992, 1997, og 2002.

Spørreskjemaet (Appendix) inneholdt i tillegg til spørsmål om internettaktiviteter knyttet til seksualitet og kjærlighet spørsmål om sosial bakgrunn, seksuell atferd og ulike former for seksuell erfaring, alder ved samleiedebut, antall samleiepartnere, bruk av prevensjon, og HIV-testing. I tillegg var spørsmål vedrørende selvbilde (Verplanken et al., 2007) inkludert.

Utvalget

Av de 12 000 rekrutterte var det 2381 som besvarte spørreskjemaet. Dette gav en responsrate på 19.8 %. Flere kvinner (56.8 %, N = 1352) enn menn (39.9 %, N = 949) returnerte spørreskjemaet, og 80 respondenter rapporterte ikke sitt kjønn.

Resultatenes pålitelighet

Andelen som svarte på spørreskjemaet var dessverre svært lav (< 20 %). Responsraten var lavere i denne undersøkelsen sammenlignet med tidligere undersøkelser. Responsraten var 63 % i 1987, 48 % i 1992, 38 % i 1997, og 34 % i 2002. I likhet med de tidligere undersøkelsene har responsraten vært høyere blant kvinner enn blant menn, og høyere blant personer med høyere utdanning (41 %) enn blant de med lavest formell utdanning (8 %). Tall fra Statistisk Sentralbyrå viste at per 2005 var prosentandelen nordmenn med minst lavere grads universitets- eller høyskoleutdanning 19.3 % (Jørgensen, 2006). Denne prosentandelen tar imidlertid alle aldersgrupper fra og med 16 år med i betraktningen. Dette indikerer en skjevhet i utvalget for denne undersøkelsen da respondentene jevnt over har noe høyere utdanningslengde enn samme aldersgruppe i resten av populasjonen. I tillegg hadde en del av de som returnerte spørreskjemaet unnlatt å svare på enkeltspørsmål. En rask gjennomgang av utvalgte resultater tydet på at frafallet var skjevt sammenlignet med de tidligere nasjonale seksualvaneundersøkelsene. Den lave svarprosenten kombinert med skjevheter i frafallet antyder at resultater fra undersøkelsen forbindes med en viss grad av usikkerhet og dermed er vanskelig å generalisere til den norske populasjonen.

Statistiske metoder

Dataanalysene ble gjennomført ved hjelp av SPSS 15.0 for Windows. Bruk av internettaktiviteter ble studert ved bi- og multivariate krysstabeller, og forskjellene i bruk ble testet for statistisk signifikans ved bruk av kji-kvadrat test. To prinsipielle komponent analyser ble utført med de forskjellige aktivitetsvariablene og årsaksvariablene til internettaktivitet. Faktoranalyse er en teknikk for å redusere variablene i store datasett til et oversiktlig utvalg av færre og bredere faktorer basert på deres innbyrdes korrelasjoner (Pallat, 2007). De opprinnelige variablene ble transformert til et mindre sett av *cluster*e som ble benyttet i de logistiske regresjonsmodellene.

Relasjonen mellom de avhengige variablene og et bredt spekter av uavhengige variabler ble analysert ved bruk av multipell logistisk regresjonsanalyse. Multipell logistisk regresjonsanalyse er en metode som benyttes til å utforske relasjonen mellom en dikotom avhengig variabel og flere uavhengige variabler (prediktorer). Formålet med analysen er å predikere i hvilken av de to gruppene hver prediktor hører til. I likhet med i multipell regresjon kan man i multipell logistisk regresjon benytte kategoriske variabler som prediktorer fordi operasjonen danner *dummyvariabler* for hver kategori (Giles, 2002). Dummyvariabler er variabler som tar verdiene 0 eller 1 for å indikere fraværet eller tilstedeværelsen av en kategorisk effekt som kan forventes å endre utfallet av regresjonsanalysen («www.dtrek.com», 2009). Logistisk regresjon er ikke bundet av kravet til linearitet siden det kun er 2 mulige

verdier av den avhengige variabelen. Effektene blir rapportert i odds ratioer (OR). En OR som er lavere enn 1 indikerer en redusert sannsynlighet for å ha brukt den aktuelle internettaktiviteten, og en OR som er høyere enn 1 indikerer økt sannsynlighet for å ha brukt internettaktiviteten (Giles, 2002). Estimaten er presentert gjennom 95 % konfidensintervaller.

Målinger

Bruk av internettaktiviteter ble målt gjennom spørsmålet: *'Hva gjør du på internett som har tilknytning til kjærlichkeit og seksualitet'* og 13 svaralternativer. Disse ble kodet som enten 0 («gjør det ikke») eller 1 («gjør det»). Svaralternativene var som følger: *'Leter etter noen å flørte med'*, *'Leter etter kjærlichhets-kontakter/partnere'*, *'Leser erotiske tekster'*, *'Ser på erotiske bilder/filmer'*, *'Ser på pornografiske bilder/filmer'*, *'Sjekker ut kontaktsider'*, *'Svarer på sexannonser'*, *'Chatter med likesinnede'*, *'Søker seksualopplysning/rådgivning'*, *'Kjøper sexprodukter (video, hjelpemidler, etc.)'*, *'Kontakter prostituerte'*, *'Annet (spesifiser)'*, og *'Jeg gjør ingenting som har tilknytning til kjærlichkeit og seksualitet på internett'*.

Årsaker til å benytte internett for seksuelle aktiviteter ble målt gjennom spørsmålet *'Grunnen til at jeg bruker internett for seksuelle aktiviteter er:'* og 13 svaralternativer. Disse ble kodet som enten 0 («nei») eller 1 («ja»). Svaralternativene var som følger: *'For å få kunnskaper om sex'*, *'For å koble av/ha det morsomt'*, *'Fordi jeg liker å prate om sex'*, *'Fordi jeg er nysgjerrig'*, *'For å avtale treff med noen'*, *'For å møte noen utenfor internett å ha sex med (dvs offline)'*, *'For å få råd og støtte i seksuelle spørsmål'*, *'For å kjøpe sexprodukter'*, *'For å komme i kontakt med prostituerte'*, *'For å oppnå orgasme'*, *'For å unngå hiv/seksuell overførbar smitte'*, *'Annet (Spesifiser her)'*, og *'Benytter ikke internett for seksuelle aktiviteter'*.

Seksuell orientering ble målt ved spørsmålet *Hva regner du som din seksuelle orientering?* Respondentene ble bedt om å sette kun ett kryss. Svaralternativene var *'Heterofil'* (kodet som 1), *'Lesbisk/homofil'* (kodet som 2), *'Bifil/biseksuell'* (kodet som 3), *'Homofil med visse heterofile innslag'* (kodet som 4), og *'Jeg er usikker på min seksuelle orientering'* (kodet som 5). Variabelen ble omkodet til en dikotom variabel hvor 0 = streit (eksklusivt heterofil) og 1 = skeiv (ikke eksklusivt heterofil). Med den dikotome nye variabelen ble en kjønns-spesifikk seksuell orienteringsvariabel konstruert, hvor 0 = *'skeive menn'*, 1 = *'skeive kvinner'*, 2 = *'streite menn'*, og 3 = *'streite kvinner'*.

Habit Index of Negative Thinking er et kognitivt mål på selvbilde utviklet av Verplanken et al. (2007). Den forkortede versjonen består av følgende 6 items: *'Å tenke negativt om meg selv er noe jeg gjør ofte'*, *'Å tenke negativt om meg selv er noe jeg gjør automatisk'*, *'Å tenke negativt om meg selv er noe som på en måte føles naturlig for meg'*, *'Å tenke negativt om meg selv er noe som er typisk for meg'*, *'Å tenke negativt om meg selv er noe jeg har vanskelig for å la være'*, og *'Å tenke negativt om meg selv er noe jeg begynner på før det går opp for meg at jeg gjør det'*. Hvert spørsmål ble evaluert på en 5 – punkts skala fra 1 = helt enig, 2 = delvis enig, 3 = hverken enig eller uenig, 4 = delvis uenig, til 5 = helt uenig. Skårene ble reversert slik at en lav gjennomsnittsskåre indikerer godt selvbilde, og en høy skåre indikerer et dårlig selvbilde. Itemene ble summert til en sum skåre. I regresjonsanalysene var «selvbilde» omgjort til en binær kategori der de med gjennomsnittsskårer < 3 ble kategorisert som å ha «godt selvbilde» og de med gjennomsnittsskårer > 3 ble kategorisert som å ha «dårlig selvbilde»

Den kategoriske variabelen *'Hvor tilfreds er du med ditt seksualliv?'* ble redusert fra 5 kategorier til 3. I de nye kategoriene ble responsene *'fornøyd'* og *'ganske fornøyd'* slått sammen til *'tilfreds'*, og *'misfornøyd'* og *'ganske misfornøyd'* slått sammen til *'utilfreds'*. Den nøytrale kategorien forble uendret.

Resultater

Med hensyn til seksuell orientering rapporterte 95 % å være heteroseksuelle, 1% rapporterte å være homofile eller lesbiske, 2 % sa de var bifile, 0 % hevdet de var homoseksuell med visse heteroseksuelle tendenser, og 1 % hevdet de var usikker på sin seksuelle orientering. Med utgangspunkt i Butlers queer theory ble 95 % av utvalget klassifisert som streite (875 menn og 1266 kvinner) og 5 % som skeive (51 menn og 51 kvinner). Gjennomsnittsalderen var 39.2 år.

Hvem gjør hva på internett knyttet til sex og kjærlichkeit

Det var 977 personer i utvalget (N = 2381) som hevdet å benytte seg av internett i forbindelse med kjærlichkeit og seksualitet. Av internettbrukerne var det langt flere skeive menn (86 %), skeive kvinner (61 %), og streite menn (65 %) som benyttet seg av

internett til seksuelle og/eller kjærighetsformål enn streite kvinner (28 %).

Tabell 1. *Distribusjon av sex eller kjærighetsrelaterte aktiviteter for respondenter som benytter seg av slike på nettet.*

		Skeive menn (N = 42)	Skeive kvinner (N = 31)	Streite menn (N = 542)	Streite kvinner (N = 326)	Sign.
Internett – aktivitet	Ser etter noen å flørte med	15	11	81	65	**
		35.7	35.5	14.9	19.9	
	Ser etter kjærighets- kontakter/ partnere	11	3	66	55	*
		26.2	9.7	12.2	16.9	
	Leser erotiske tekster	14	8	68	85	**
		33.3	25.8	12.5	26.1	
	Ser på erotiske bilder/filmer	28	12	305	80	**
		66.7	38.7	56.3	24.5	
	Ser på pornografiske bilder/filmer	35	12	407	85	**
		83.3	38.7	75.1	26.1	
	Sjekker ut kontaktsider	16	0	67	39	**
		38.1	0	12.4	12.0	
	Svarer på sexannonser	7	0	6	0	--
		16.7	0	1.1	0	
	Chatter online	17	13	42	47	**
		40.5	41.9	7.7	14.4	
	Oppsøker råd/fakta- opplysninger	11	9	63	118	**
		26.2	29.0	11.6	36.2	
	Kjøper sexprodukter	11	7	62	54	*
		26.2	22.6	11.4	16.6	
	Kontakter prostituerte	2	0	9	1	--
		4.8	0	1.7	.3	

Note. Er testet for statistisk signifikans ved hjelp av *kji*-kvadrat test.

* = $p < 0.05$

** = $p < 0.01$

-- = For få respondenter

Tabell 1 viser andelen som rapporterer å benytte seg av internett til sex og kjærighetsrelaterte aktiviteter blant skeive og streite menn og kvinner. Flere skeive respondenter enn streite ser etter noen å flørte med (36 % versus 17 %, $p < 0.01$). Andelen som oppga at de var på jakt etter partnere var høyest blant skeive menn. Statistisk signifikant flere skeive menn (33 %) og kvinner (26 %) enn streite menn (13 %) rapporterte at de leser erotiske tekster på internett. Flere menn enn kvinner sa de benytter seg av nettet for å se på erotica og pornografi. Videre oppga flere skeive menn enn streite personer at de sjekket ut kontaktsider eller hadde svart på sexannonser. En større andel skeive enn streite menn og kvinner benyttet seg av chattekanaler (41 % versus 10 %, $p < 0.01$). Flere av de skeive deltagerne og de streite kvinnene sa de hadde oppsøkt råd og fakta på internett sammenlignet med streite menn. Videre oppga flere skeive enn streite at de brukte internett til å kjøpe sexprodukter. Det var svært få av deltagerne som rapporterte å ha kontaktet prostituerte på internett.

Tabell 2. Type aktiviteter på internett knyttet til sex og kjærlighet, etter kjønn og seksuell orientering.

		Skeive menn (N = 42)	Skeive kvinner (N = 31)	Streite menn (N = 542)	Streite kvinner (N = 326)	Total (N = 941)
Internett - aktivitet	Ser etter noen å flørte med	35.7	35.5	14.9	19.9	18.3
	Ser etter kjærlighets- kontakter/partnere	26.2	9.7	12.2	16.9	14.3
	Leser erotiske tekster	33.3	25.8	12.5	26.1	18.6
	Ser på erotiske bilder/filmer	66.7	38.7	56.3	24.5	45.2
	Ser på pornografiske bilder/filmer	83.3	38.7	75.1	26.1	57.3
	Sjekker ut kontaktsider	38.1	0	12.4	12.0	13.0
	Chatter online	40.5	41.9	7.7	14.4	12.6
	Oppsøker råd/fakta- opplysninger	26.2	29.0	11.6	36.2	21.4
	Kjøper sex-produkter	26.2	22.6	11.4	16.6	14.2
	Kontakter prostituerte	4.8	.0	1.7	.3	1.3

Tabell 2 viser resultatene fra en multippel responsanalyse i forhold til andelen respondenter som oppga å bruke internett til sex og kjærlighetsaktiviteter. Som det framgår av analysene oppga et stort flertall respondenter at de engasjerte seg i mer enn en aktivitet på internett, og menn oppga å engasjere seg i flere aktiviteter enn kvinner. De 3 hyppigst rapporterte aktivitetene blant skeive menn var å se pornografiske (83 %) eller erotiske (67 %) bilder og filmer, og å chatte online (41 %). De vanligst rapporterte aktivitetene blant streite menn var å se pornografiske (75 %) eller erotiske (56 %) bilder og filmer, mens bare 8 % oppga å chatte. Skeive kvinner rapporterte oftest å chatte (42 %), og å se erotikk og pornografi (39 %). Streite kvinner oppga oftest at de oppsøkte råd og faktaopplysninger (36 %), eller så pornografiske bilder og filmer eller leste erotiske tekster (26 %).

Dimensjoner av aktiviteter knyttet til sex og kjærlighet

For å studere dimensjonaliteten av aktiviteter knyttet til sex og kjærlighet på internett ble det gjort en faktoranalyse (Tabell 3). Faktoranalysen viste fire faktorer med en egen-verdi > 1 . De fire faktorene forklarte 53 % av variansen i respondentenes valg av sex- og kjærlighetsrelaterte aktiviteter. Variablene som ladet sterkest på Faktor 1 var '*leter etter partnere*', '*leter etter noen å flørte med*', '*sjekker ut kontaktsider*', og '*chatter*'. På den bakgrunnen ble faktoren kalt «flørting». Faktor 2 var '*å se på erotica*' og '*å se på pornografi*'. Faktor 2 ble kalt «Pornografi». Itemene '*kontakter prostituerte*' og '*svarer på sexannonser*' ladet på faktor 3, som ble døpt «Prostitusjon». De variablene som ladet sterkest på faktor 4 var '*søker seksualopplysning/rådgivning*', '*leser erotiske tekster*', og '*kjøper sexprodukter*'. På den bakgrunnen ble faktoren kalt «Kunnskap».

Tabell 3. Faktoranalyse med varimaxrotasjon. Dimensjoner av sex og kjærighetsrelaterte aktiviteter på internett (n = 977)

	Flørting	Pornografi	Prostitusjon	Kunnskap
Leter etter partnere	.755	-.065	-.001	-.128
Leter etter noen å flørte med	.752	-.001	-.035	.013
Sjekker kontaktsider	.677	.076	.150	-.048
Chatter	.628	-.046	.066	.185
Ser på erotiske bilder /filmer	-.020	.811	-.012	.120
Ser på pornografiske bilder/filmer	-.016	.779	.081	-.133
Kontakter prostituerte	-.027	-.038	.789	-.227
Svarer på sex- annonser	.263	.127	.653	.211
Søker seksuelle råd/fakta	-.030	-.288	.004	.668
Leser erotiske tekster	.051	.186	-.054	.655
Kjøper sexprodukter	-.041	.020	.434	.454
Eigenverdier	2.065	1.411	1.275	1.262
Prosent av variansen	18.8	12.8	11.6	11.5

En separat faktoranalyse (se Tabell 4) ble utført for å studere dimensjonalitet i ulike årsaker til internettbruken. Det ble identifisert fire motivasjonsfaktorer med en egenverdi > 1. Faktorene var «Møte noen» som ladet på årsaksitemene 'For å møte noen utenfor nettet og ha sex med' (0.86), 'For å avtale treff med noen' (0.86), og 'Fordi jeg liker å prate om sex' (0.63). Den andre identifiserte faktoren ladet på variablene 'For å få kunnskaper om sex' (0.79), 'For å få råd og støtte i seksuelle spørsmål' (0.75), og 'Fordi jeg er nysgjerrig' (0.44). Denne faktoren ble kalt for «Kunnskapsinnhenting». En tredje motivasjonsfaktor, «Pornobruk», ladet på årsaksvariablene 'For å koble av/ha det morsomt' (0.77), 'Fordi jeg er nysgjerrig' (0.51), 'For å komme i kontakt med prostituerte' (0.36), og 'For å kjøpe sexprodukter' (0.31). Den fjerde identifiserte faktoren ladet på itemene 'For å oppnå orgasme' (0,80) og 'For å unngå hiv/seksuell overførbart smitte' (0.62), og ble kalt for «Orgasmemotivasjon».

Tabell 4. Faktoranalyse med varimaxrotasjon. Dimensjoner av årsaker til sex og kjærlighetsrelatert internettbruk (n = 977)

	Møte noen	Kunnskapsinnhenting	Pornobruk	Orgasmemotivasjon
For å møte noen utenfor internett å ha sex med	.861	-.068	-.004	.016
For å avtale treff med noen	.856	-.056	.021	.012
Fordi jeg liker å prate om sex	.628	.239	.307	.134
For å få kunnskaper om sex	-.021	.791	.074	.006
For å få råd og støtte i seksuelle spørsmål	.012	.753	-.061	.074
For å koble av/ ha det morsom	.008	-.103	.771	.113
Fordi jeg er nysgjerrig	.077	.441	.514	-.134
For å komme i kontakt med prostituerte	.128	-.203	.362	.153
For å kjøpe sex-produkter	.025	.145	.310	-.103
For å oppnå orgasme	-.017	-.153	.009	.803
For å unngå HIV/ seksuell overførbar smitte	.141	.326	.017	.617
Eigenverdier	2.135	1.637	1.075	1.024
Prosent av variansen	19.4	14.9	9.8	9.3

De identifiserte faktorene ble lagret som sum skår variabler, og dikotomisert slik at 0 indikerte ingen slik motivasjon, og 1 indikerer motivasjon for minst en av aktivitetene i faktoren.

Hva predikerer deltagelse i aktiviteter knyttet til sex og kjærlighet

De tre aktivitets-faktorene «Flørting», «Pornografi», og «Kunnskap» ble benyttet som avhengige variabler. De kjønnsspesifikke kategoriene av seksuell orientering ble inkludert i regresjonsanalysen.

En enveis variansanalyse ble gjort med de kjønnsspesifikke seksuelle orienteringskategoriene som uavhengige variabler, og gjennomsnittsskåren av HINT som avhengig variabel. Det var signifikante gruppeforskjeller i gjennomsnittlig HINT-skåre mellom gruppene ($F(3, 970) = 20.53, p < .001$). Streite menn ($M = 1.87, SD = 0.96$) skårer signifikant lavere enn skeive kvinner ($M = 2.61, SD = 1.37, p < .001$), og streite kvinner ($M = 2.39, SD = 1.11, p = < .000$).

For å predikere dimensjoner av bruk av internett til sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter ble det gjennomført multiple, logistiske regresjonsanalyser.

Inkludert i analysene var variablene kjønnsspesifikk seksuell orientering, utdanningsnivå, alder, samboerstatus, tilfredshet med sexlivet, og de fire dimensjonene av motiver for å bruke internett til sex og kjærlighetsaktiviteter «Møte noen», «Kunnskapsinnhenting», «Pornobruk», og «Orgasmemotivasjon».

Tabell 5. *Bruk av internettaktiviteter som inngår i faktoren «Flørting» sett i forhold til sosiale grupper. Kolonnene til venstre for skillelinjen viser bivariate analyser: prosent, antall personer/n, og P-verdi for forskjeller mellom gruppene. Høyre del av tabellen viser resultat av multivariabel logistisk regresjon: Odds ratios (OR) med 95 % konfidens-intervaller (CI) for flørting på internett.*

Flørting						
Bivariate analyser				Multivariate analyser		
	N	%	Sign.	N	OR	CI
Alle						
Kjønns-spesifikk seksuell orientering						
Streite menn	139/566	24.6	**	516	0	
Streite kvinner	119/356	33.4		322	1.48	(.97-2.27)
Skeive menn	26/44	59.1		39	3.48	(1.44-8.42)
Skeive kvinner	17/31	54.8		30	7.21	(2.79-18.66)
Utdanningslengde						
← 9 år	22/77	28.6	ns	907	1.01	(0.83-1.23)
10-12 år	88/274	32.1				
13-14 år	96/275	34.9				
15+ år	117/427	27.4				
(I et års økning)						
Alder			*	907	1.02	(1.01-1.04)
18-29 år	117/337	34.7				
30-39 år	87/295	29.5				
40-49 år	66/239	27.6				
50-59 år	41/155	26.5				
(I et års økning)						
Samboende						
Ja	70/611	11.5	**	907	0.1	(0.07-0.15)
Nei	256/448	57.1			0	
Tilfredshet med sexlivet						
Verken, eller	95/213	44.6	**	907	0	
Utilfreds	90/240	37.5			0.77	(0.47-1.28)
Tilfreds	134/561	23.9			0.46	(0.29-0.72)
Vil møte noen						
Ja	102/123	82.9	**	907	16.19	(8.61-30.43)
Nei	224/944	23.7			0	
Oppsøker kunnskap						
Ja	81/272	29.8	ns	907	0.57	(0.36-0.89)
Nei	245/795	30.8			0	
Vil se pornografi						
Ja	221/729	30.3	ns	907	0.95	(0.63-1.43)
Nei	105/338	31.1			0	
Vil oppnå orgasme						
Ja	82/330	24.8	**	907	0.59	(0.39-0.90)
Nei	244/737	33.1			0	
Godt selvbilde	235/826	28.5	**	907	1.21	(0.76-1.94)
Dårlig selvbilde	73/176	41.5				

Note: Bivariate analyser ble utført med Kji-kvadrat test.

* $p < 0.05$

** $p < 0.01$

Den venstre siden av Tabell 5 viser resultatene av de bivarierte analysene. Det var signifikante forskjeller i bruk av internett til «Flørting» ut fra kjønn og seksuell orientering ($p < 0.01$). Det var signifikante forskjeller i bruk av flørting med utgangspunkt i alder ($p < 0.05$). Dess yngre deltakerne var, destod mer utbredt var bruken av flørting. Samboende benyttet seg signifikant mindre av flørting enn single deltakere ($p < 0.01$). Å være tilfreds med sexlivet innebar signifikant lavere bruk av internett til flørting enn det å være utilfreds og nøytral ($p < 0.01$). Å ville møte noen predikerte signifikant bruk av flørting på internett ($p < 0.01$). Deltakere som rapporterte orgasmemotivasjon benyttet seg signifikant mindre av flørting relativt til de som ikke gjorde det ($p < 0.01$). Å ha dårlig selvbilde innebar signifikant mer bruk av internett til flørting enn det å ha godt selvbilde ($p < 0.01$).

Den høyre siden av Tabell 5 viser resultatene av regresjonsanalysen av aktivitetsfaktoren «Flørting». Sammenlignet med referansekategorien streite menn økte sannsynligheten for å flørte med henholdsvis 1.48 for streite kvinner (95 % CI = 0.97-2.27), 3.48 for skeive menn (95 % CI = 1.44-8.42), og 7.21 for skeive kvinner (95 % CI = 2.79-18.66). Sannsynligheten for å flørte økte med en faktor på 1.02 for hvert års økning i alder (95 % CI = 1.01-1.04). Sammenlignet med folk som ikke var samboende, var sannsynligheten for at samboende flørtet lav (OR = 0.1, 95 % CI = 0.07-0.15). Deltakere som var tilfredse med seksuallivet benyttet seg mindre av internett til flørting enn de som var verken fornøyde eller misfornøyde (OR = 0.46). Å være motivert til å møte noen på nettet økte sannsynligheten for flørting med en OR på 16.19 (95 % CI = 8.61-30.43). Det å være motivert til å innhente kunnskap på nettet (OR = 0.57, 95 % CI = 0.36-0.89), og å være motivert til å oppnå orgasme (OR = 0.59, 95 % CI = 0.39-0.90) reduserte sannsynligheten for flørting. Å ha dårlig selvbilde økte ikke signifikant sannsynligheten for flørting i den multivariate logistiske regresjonsanalysen.

Tabell 6. *Bruk av internettaktiviteter som inngår i faktoren «Pornografi» sett i forhold til sosiale grupper. Kolonnene til venstre viser bivariate analyser:*

prosent, antall personer/n, og P-verdi for forskjeller mellom gruppene. Høyre del av tabellen viser resultat av multivariabel logistisk regresjon: Odds ratios (OR) med 95 % konfidensintervaller (CI) for bruk av porno på internett.

Pornografi						
			Bivariate analyser	Multivariate analyser		
	N	%	Sign.	N	OR	CI
Alle						
Kjønns-spesifikk seksuell orientering						
Streite menn	478/566	84.5	**	907	0	
Streite kvinner	121/356	34.0			0.09	(0.06-0.14)
Skeive menn	37/44	84.1			0.74	(0.26-2.09)
Skeive kvinner	15/31	48.4			0.09	(0.04-0.23)
Utdannings lengde						
← 9 år	43/77	55.8	ns	907	0.94	(0.77-1.15)
10-12 år	175/274	63.9				
13-14 år	183/275	66.5				
15+ år	283/427	66.3				
(I et års økning)						
Alder			ns	907	0.97	(0.95-0.99)
18-29 år	202/337	59.9				
30-39 år	207/295	70.2				
40-49 år	156/239	65.3				
50-59 år	97/155	62.6				
(I et års økning)						
Samboende						
Nei	249/448	55.6	**	907	1.78	(1.18-2.67)
Ja	438/611	71.7			0	
Tilfredshet med sexlivet						
Verken, eller	134/213	62.9	ns	907	0	
Utilfreds	165/240	68.8			1.08	(0.60-1.92)
Tilfreds	373/561	66.5			1.37	(0.85-2.23)
Vil møte noen						
Ja	89/123	72.4	*	907	1.47	(0.81-2.64)
Nei	599/944	63.5			0	
Oppsøker kunnskap						
Ja	143/272	52.6	**	907	0.36	(0.23-0.56)
Nei	545/795	68.6			0	
Vil se pornografi						
Ja	553/729	75.9	**	907	5.73	(3.69-8.90)
Nei	135/338	39.9			0	
Vil oppnå orgasme						
Ja	304/330	92.1	**	907	12.02	(7.05-20.51)
Nei	384/737	52.1			0	

Godt selvbilde	546/826	66.1	ns	907	1.11	(0.66-1.87)
Dårlig selvbilde	107/176	60.8				

Note: Bivariate analyser ble utført med Kji-kvadrat-test

* $p < 0.05$

** $p < 0.01$

De bivariate analysene av gruppeforskjeller i pornografibruk er oppsummert til venstre i Tabell 6. Analysen av pornografibruk med utgangspunkt i kjønns spesifikk seksuell orientering viser signifikante gruppeforskjeller ($p < 0.01$). Det var ikke signifikante gruppeforskjeller i pornografibruk ut fra aldersgrupper eller utdanningslengde. Samboende i utvalget benyttet seg signifikant mye mer av pornografi på internett enn eneboende ($p < 0.01$). Deltagere som rapporterte å ville møte noen på internett benyttet seg signifikant mer av pornografi enn de som ikke ville møte noen ($p < 0.05$). De av respondentene som var motiverte til å innhente kunnskap på internett benytter seg signifikant mindre av pornografi enn de som ikke var kunnskapsmotiverte ($p < 0.01$). De som ville se pornografi, og de som rapporterte å ville oppnå orgasme benyttet seg signifikant mer av pornografi på internett enn deltagere som ikke var motiverte til disse aktivitetene ($p < 0.01$). Det framkom ingen signifikant effekt av selvbilde på pornografibruk.

Den multiple logistiske regresjonsanalysen av hva som predikerer bruk av porno på nettet er vist på høyresiden av Tabell 6. Sammenlignet med streite menn, kunne verken det å være streit kvinne (OR = 0.09, 95 % CI = 0.06-0.14) eller skeiv kvinne (OR = 0.09, 95 % CI = 0.04-0.23) predikere bruk av porno på internett. Alder per årshet gav en OR på 0.97 (95 % CI = 0.95-0.99). Sannsynligheten for å ha benyttet seg av porno økte hvis man var samboende sammenlignet med eneboende (OR = 1.78, 95 % CI = 1.18-2.67). Motivasjon til å søke kunnskap på internett predikerte ikke pornobruk (OR = 0.36, 95 % CI = 0.23-0.56), og det å ville se pornografi gav en økt sannsynlighet for bruk av porno (OR = 5.73, 95% CI = 3.69-8.90). Et motiv om å oppnå orgasme gav en økt sannsynlighet for bruk av porno sammenlignet med å ikke rapportere orgasmemotivasjon (OR = 12.02, 95 % CI = 7.05-20.51).

Tabell 7. Bruk av internettaktiviteter som inngår i faktoren kunnskap sett i forhold til sosiale grupper. Kolonnene til venstre viser bivariate analyser: prosent, antall personer/n, og P-verdi for forskjeller mellom gruppene. Høyre del av tabellen viser resultat av multivariabel logistisk regresjon: Odds ratios (OR) med 95 % konfidensintervaller (CI) for kunnskapssøkende aktiviteter på internett.

Kunnskap						
Bivariate analyser				Multivariate analyser		
	N	%	Sign	N	OR	CI
Alle						
Kjønns spesifikk seksuell orientering						
Streite menn	158/566	27.9	**	907	0	
Streite kvinner	200/356	56.2			4.30	(2.92-6.35)
Skeive menn	23/44	52.3			3.15	(1.44-6.90)
Skeive kvinner	17/31	54.8			2.90	(1.19-7.10)
Utdanningslengde						
← 9 år	24/77	31.2	ns	907	1.11	(0.94-1.32)
10-12 år	106/274	38.7				
13-14 år	116/275	42.2				
15+ år	167/427	39.1				
(I et års økning)						
Alder			**	907	1.00	(0.99-1.02)
18-29 år	170/337	50.4				
30-39 år	113/295	38.3				

40-49 år	78/239	32.6				
50-59 år	43/155	27.7				
(I et års økning)						
Samboende						
Ja	260/611	42.6	*	907	2.19	(1.52-3.16)
Nei	156/448	34.8			0	
Tilfredshet med sexlivet						
Verken, eller	88/213	41.3	**	907	0	
Utilfreds	76/240	31.7			0.72	(0.44-1.16)
Tilfreds	245/561	43.7			0.72	(0.48-1.10)
Vil møte noen						
Ja	60/123	48.8	*	907	1.12	(0.66-1.90)
Nei	356/944	37.7			0	
Oppsøker kunnskap						
Ja	220/272	80.9	**	907	11.52	(7.65-17.35)
Nei	196/795	24.7			0	
Vil se pornografi						
Ja	326/729	44.7	**	907	2.68	(1.81-3.97)
Nei	90/338	26.6			0	
Vil oppnå orgasme						
Ja	132/330	40.0	ns	907	1.26	(0.88-1.80)
Nei	284/737	38.5			0	
Godt selvbilde						
Godt selvbilde	320/826	38.7	ns	907	0.71	(0.45-1.12)
Dårlig selvbilde						
Dårlig selvbilde	75/176	42.6				

Note: Bivariate analyser ble utført med Kji-kvadrat-test

* $p < 0.05$

** $p < 0.01$

Bivariate analyser av kunnskapsrettet internettaktivitet vises på venstre side av Tabell 7. Streite menn benyttet seg signifikant mindre av kunnskapsrettede internettaktiviteter enn streite kvinner, skeive menn, og skeive kvinner ($p < 0.01$). De yngre av deltagerne i utvalget (< 40 år) benyttet seg signifikant mer av kunnskapsrettede aktiviteter enn de eldre deltagerne ($p < 0.01$). Samboende i utvalget benyttet seg signifikant mer av kunnskapsrettede aktiviteter enn eneboende ($p < 0.05$), og folk som rapporterte å være utilfredse med seksuallivet benyttet seg mer av internett til kunnskapsrettede aktiviteter enn folk som var tilfredse eller nøytrale ($p < 0.01$). Det å ville møte noen på nettet innebar mer kunnskapsrettet internettbruk enn å ikke ha motiv om å møte noen ($p < 0.05$). Et motiv om å innhente kunnskap gav signifikant høyere bruk av kunnskapsaktiviteter på internett, sammenlignet med å ikke ha rapportert et kunnskapsmotiv ($p < 0.01$). De som var motiverte til å se pornografi i utvalget benyttet seg også mer av kunnskapsaktiviteter på internett sammenlignet med respondenter som ikke var motiverte til å se porno ($p < 0.01$). Det framkom ingen signifikante gruppeforskjeller i kunnskapsrettet internettaktivitet ut fra prediktorene utdanningslengde, orgasme-motivasjon, eller selvbilde.

Den multiple logistiske regresjonsanalysen av internettbruk rette mot å søke kunnskap om sex er oppsummert på høyre side av Tabell 7. Analysen viste at både det å være streit kvinne (OR = 4.30, 95 % CI = 2.92-6.35), skeiv mann (OR = 3.15, 95 % CI = 1.44-6.90), eller skeiv kvinne (OR = 2.90, 95 % CI = 1.19-7.10) økte sannsynligheten for kunnskapsaktiviteter på internett sammenlignet med det å være streit mann. Å være samboende gav en økt sannsynlighet for å søke kunnskap enn det å være eneboende (OR = 2.19, 95 % CI = 1.52-3.16). Et motiv om å oppsøke kunnskap økte sannsynligheten for faktisk rapportert

kunnskapsaktivitet (OR =11.52, 95 % CI = 7.67-17.35). Rapportert motiv om å ville se pornografi gav økt sannsynlighet for kunnskapsinnhenting sammenlignet med å ikke være motivert til slike aktiviteter (OR = 2.68, 95 % CI = 1.81-3.97).

Diskusjon

Resultatene fra denne undersøkelsen viser at sex- og kjærlighetsrelaterte aktiviteter på internett representerer en arena der skeive menn og kvinner, samt streite menn i særlig grad kan utfolde seg. Selv om både skeive og streite menns foretrukne aktivitet er å se på seksuelt eksplisitt materiale, så rapporterte flere skeive menn enn streite å ha lest erotiske tekster på nettet. I tillegg benyttet skeive menn seg i større grad av chatte-kanaler og kontakt-sider enn det streite menn gjorde. Skeive menn svarte også at de i større grad enn andre søkte etter fakta og råd i seksuelle anliggender. En sammenligning mellom skeive og streite kvinner viste at skeive kvinner i større grad ser på seksuelt eksplisitt materiale og chatter. Skeive og streite kvinner rapporterte i cirka like stor grad å lese erotiske tekster, og å søke etter kunnskap og seksualrådgivning. Generelt framkom det at det å chatte, lete etter noen å flørte med, lese erotiske tekster, og å kjøpe sexprodukter er mer utbredte aktiviteter blant de skeive deltagerne i utvalget enn blant de streite.

Fire dimensjoner av internettaktiviteter ble identifiserte: flørting, pornografi, kunnskap og prostitusjon. Å flørte var en aktivitet som oftere forekom blant skeive, yngre, eneboende, og folk som var motivert til å møte noen. Å se på Pornografi var vanligst blant skeive og streite menn, samboende personer, personer som ønsket å se pornografi, personer som benyttet internett for å oppnå orgasme, og personer som var motivert til å søke kunnskap om sex og kjærlighet. Kunnskapssøking var assosiert med å være skeiv eller streit kvinne, være samboende, ønske å se porno, og å være motivert til å søke kunnskap. Faktoren prostitusjon ble utelatt fra videre analyser da det var for få personer i utvalget som rapporterte å benytte internett til slike aktiviteter.

Denne studien er begrenset i sitt fokus. Spørsmålene som stilles er begrenset til å gi informasjon om deskriptive karakteristikk ved utvalgets bruk av internett til sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter. Man kan ikke ut fra denne studien forklare årsakssammenhenger, si noe om hvilken rolle internett spiller i deltageres sex og kjærlighetsliv, eller hvorfor det er forskjeller i hvilke internettaktiviteter deltagerne benytter seg av ut fra kjønn, seksuell orientering, rapporterte motiver, eller samboerstatus. Det finnes få populasjonsundersøkelser om bruk av internett til sex og kjærlighetsaktiviteter. Denne studien gir informasjon om forekomst og utbredelse av internettbruken av slike aktiviteter i et stort, nasjonalt utvalg og kan dermed være et utgangspunkt for videre forskning på bruk av internett til sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter, samt tilknyttede temaer.

Enkelte demografiske karakteristikk ved utvalget gjør at det ikke går an å utelukke at resultatene er upålitelige. Andelen som svarte på spørreskjemaet var dessverre svært lav (< 20%), kvinneandelen var høyere enn mannsandelen (57 % versus 40 %), og 41 % av deltagerne rapporterte å ha minst laveregrads universitets eller høyskoleutdanning. Dette er ikke representativt for Norges populasjon (Jørgensen, 2006). I tillegg hadde en del av de som returnerte spørreskjemaet unnlatt å svare på enkeltspørsmål. Dette har også blitt rapportert i tidligere seksualvanestudier (for eksempel Haavio-Mannila & Kontula, 2003).

Sammenligning med tidligere undersøkelser og drøfting av funn

I likhet med tidligere undersøkelser framkommer det i denne studien at å se på seksuelt eksplisitt materiale er en utbredt mannlig aktivitet (Albright, 2008; Boies, 2002; Cooper et al., 2003; Daneback et al., 2008), og at å søke kunnskap og rådgivning er en mer utbredt kvinnelig aktivitet (Cooper et al., 2003; Daneback et al., 2008). Aktivitetsfaktorene Flørting og Pornografi i denne undersøkelsen er til forveksling lik faktorene «å lete etter partnere» og «å se på erotica» fra Cooper et al. (2003), og faktorene «å få kontakt med nye mennesker» og «å se på SEM» fra Boies sin undersøkelse (2002). Med henblikk på motivasjonsfaktorer for seksuelle aktiviteter på nettet: Møte noen, Pornobruk, Kunnskap, og Orgasme, så overensstemmer disse ganske bra med de Boies' identifiserte (2002). Dette indikerer at det er likheter mellom vestlige land i hvordan befolkningen oppsøker seksuelt materiale og tilnærmer seg andre personer på internett. Hvis man sammenligner resultatene i denne studien med Daneback og medarbeidere (2008), så overensstemmer funnene fra denne undersøkelsen ganske godt med henblikk på forskjeller i bruk mellom skeive personer og streite. Dette har nok sammenheng med at flere skeive menn rapporterer å være motivert til å finne noen å flørte med, og å finne sex eller kjærlighetspartnere enn streite menn. I tillegg rapporterer flere skeive kvinner enn streite kvinner at de flørter og ser på pornografi. Følgelig er det interessant å søke å forklare hva det er med internettaktivitetene «å flørte», «lese erotiske tekster»,

«chatte med likesinnede», og «kjøpe sexprodukter» som gjør de så utbredte blant den skeive minoriteten av utvalget. Hvordan kan de skeive personenes adskillig mer varierte og utbredte internettbruk relatert til sex og kjærlighet forklares?

Med utgangspunkt i at skeive personer er en stigmatisert minoritet, og i egenskaper med internett som informasjonsmedium (for eksempel Burke, 2000; Cooper et al, 2000, Ross & Kauth, 2002), vil dette kunne belyses gjennom Simon og Gagnons *Sexual script theory* (2005). I norsk kultur er sex og intimitet tradisjonelt temaer som er henvist til den private sfæren av livet. Hvis man ser på hvordan de dominante samlivsformene og framstillingene i media portretterer sex og samliv kan det se ut til at scriptet sier at når mann og kvinne forelsker seg i hverandre, kysser og klemmer de før de har samleie sammen. Hvis vi antar at unge mennesker sosialiseres til et slikt script, så blir spørsmålet om det finnes et script som avviker fra det dominante, og som rettleder skeive i forhold til sin seksualitet. Her er det at internett kommer til sin rett som kunnskaps-, sosialisering-, og underholdningsarena. Anonymiteten ved å sitte alene foran skjermen, tilgjengeligheten, og tilnæringspotensialet ved internett gjør det mulig å oppsøke personer samt visuell og skriftlig informasjon som ikke er tilgjengelig offline. For mennesker som offline har blitt fratatt kunnskap om alternative seksuelle script, og anledninger til å komme i kontakt med skeive bekjentskaper, er dette en ypperlig mulighet til å søke informasjon om sex, finne noen å flørte med, og å finne samhold og solidaritet. Anonymiteten ved nettet gjør at man ikke blir avslørt i å bryte med de heterofile konvensjonene. Ifølge Daneback (2006) kan det virke dempende på hemninger som sjenanse og skam at man på internett taster setninger med seksuelt innhold i motsetning til å faktisk ytre dem verbalt. Det som skjer på internett forblir på den arenaen.

Hvis man ser nærmere på noen av de internettaktivitetene som skeive i utvalget benytter seg mye av: flørtning, chatting med likesinnede, og lesing av erotiske tekster, så har aktivitetene det til felles at de har potensiale til å danne nye seksuelle script og integreres i eksisterende script. For eksempel kan en person ha latt seg inspirere av en erotisk novelle med skeive aktører han har lest. Innholdet kan så bli tatt i bruk neste gang personen er på en erotisk chattekanal ved at minner fra teksten omdannes til potensielle handlingsalternativ. I en tidligere undersøkelse av Albright (2008) framkom det at flere kvinnelige brukere av seksuelt eksplisitt materiale på internett lot seg inspirere og innlemmet observerte teknikker og seksuelle scenarier i sine mellompersonlige script. Med andre ord ble innholdet tatt opp som et element i scriptet. Det er sannsynlig at også skeive gjør dette i sine mellompersonlige, skeive script. Oppsummert så er det plausibelt å anta at internett er en arena der skeive individer får muligheten til å leve ut sin seksualitet på en tryggere og rikere måte enn det de tidligere har hatt mulighet til. Tilgangen på seksuelt eksplisitt materiale, fakta, likesinnede mennesker, og prospektive partnere kan være med på å bidra til at det å være skeiv normaliseres på individnivået og det mellompersonlige nivået. På sikt kan skeive seksuelle script også ha potensiale til å innlemmes i storkulturen som et alternativ til det dominerende heteroseksuelle scriptet.

Blant de streite mennene i undersøkelsen var det å se på porno og erotica den klart mest utbredte aktiviteten, mens de mest utbredte aktivitetene blant streite kvinner var å søke fakta og rådgiving samt lese erotiske tekster. I tidligere undersøkelser (for eksempel Bonebrake, 2002) har det framkommet at menn i større grad rapporterer å få stilt nysgjerrigheten sin, oppfylt fantasier, og å bli tilfredsstilt av det pornografiske materialet de benytter på internett. Dette kan tolkes som at det typisk er det heteroseksuelle scriptet som utøves i visuell porno og erotica, og at mennenes heteroseksuelle forestillinger og preferanser speiler dette scriptet. I Albrights (2008) undersøkelse framkom det at signifikant flere kvinner enn menn ble inspirerte til å prøve ut ting de hadde sett og lest på nettet i sine relasjoner offline. Da samboerstatus og kunnskapsmotiv var to av prediktorene på pornografibruk i vår undersøkelse kan man ikke utelukke at også streite personer oppdaterer sine seksuelle skript gjennom internettbruk.

I Goffmans (1959) terminologi innebærer kommunikativ internettbruk som bruk av chat eller blog den spesielle situasjonen å befinne seg backstage og frontstage samtidig. I det fysiske rommet er man backstage, mens man som virtuell aktør på chattekanalen er frontstage. På internett kan man være på flere scener samtidig gitt at man chatter med flere medaktører parallelt. Den fysiske anonymiteten gjør det mulig å spille flere roller parallelt som følge av at medaktørene sannsynligvis er fysisk separerte. Likevel vil i utgangspunktet det samme kravet til å opptre konsistent ovenfor medaktører gjelde online som det gjør offline. Tidligere undersøkelser har vist at deltagere i chatterom sidestiller disse relasjonene med sine offlinereelasjoner (for eksempel Peris et al., 2002), at deltagere har behov for emosjonell støtte (for eksempel Annoli, 2005) og at det finnes uskrevne regler for hvordan man går fram når man initierer en privat chat (Tikkanen & Ross, 2000). I seksuelle chatterom vil scenen, det vil si temaet for samhandling, være definert for brukerne. Gjennom selvbeskrivelsen i brukerprofilen eller på oppslagstavla vil man ha mulighet til å luke vekk

kontakt fra folk med andre intensjoner for å benytte seg av chatten enn en selv. Skulle det likevel under chatting uttrykkes noe uforutsett, pinlig eller ubehagelig, så slipper individet for det første å «bli sett» ettersom det fysisk befinner seg backstage. For det andre så er retrettmuligheten et tastetrykk unna om chattepartneren viser seg å være uaktuell for videre kommunikasjon. Anonymiteten og tilnærmelsespotensialet ved å befinne seg backstage kan gjøre det mulig å kommunisere på en direkte, flørtete eller seksuell måte, og man kan eksperimentere med hvordan man presenterer seg selv. Den fysiske asynonymiteten innebærer også mer kontroll over hvor mye man velger å avdekke om seg selv online relativt til offline. Brukere av chatterom er i henhold til Goffmans terminologi *teams*, og vil være opptatt av å ikke bryte med de uformulerte reglene for atferd. Man risikerer på internett, i likhet med offline, å få et dårlig rykte for uønsket eller inkonsekvent atferd i og med at man har en brukeridentitet (kallenavn). En virtuell chattekanal er i likhet med alle andre sosiale scenarier et sted med moralske forpliktelser, selv om konsekvensene av å bryte medaktørens forventninger er begrenset til online med mindre man også har offline-relasjoner til medaktørene.

I denne studien rapporterte skeive og streite kvinner signifikant dårligere selvbilde enn streite menn. Kontrollert for effekten av de andre variablene i prediksjonsmodellen forsvant imidlertid effekten av selvbilde på internettbruk. For faktoren flørtning økte sannsynligheten for bruk med deltagerens seksuelle orientering, yngre alder, eneboerstatus, og motiv om å ville flørte i den multivariate modellen, selv om den bivariate analysen indikerte at flere med dårlig selvbilde enn godt selvbilde benyttet seg av flørtning på nett. Dette viser at sosialdemografiske karakteristika og motivasjon til å flørte predikerer flørtning på nett bedre enn selvbilde. For aktivitetsfaktorene pornografi og kunnskapsrettet bruk av internett økte også sannsynligheten for bruk ut fra sosiodemografiske karakteristika og rapporterte motiver. Verken i de bivariate eller multivariate analysene av disse aktivitetsfaktorene framkom det signifikante funn av selvbilde. Hva kan dette skyldes?

Ingen tidligere kartleggingsundersøkelser har direkte tatt opp selvbilde i relasjon til sex og kjærlighetsrelaterte internettaktiviteter, så det er vanskelig å trekke noen spesifikke konklusjoner ut fra dette funnet. Likevel er det mulig å se en forbindelse hvis man ser funnet i lys av generelle karakteristika ved internett som medium, og ved sex og kjærlighet som tema. Internett kan ses som en enorm elektronisk database der kun brukernes fantasi, interesser, og motiver for bruk setter grenser. The Quint-A-engine gjør at ens selvbilde i det faktiske liv ikke behøver å spille inn på i hvilken grad og til hvilket formål man benytter seg av internett. For å belyse dette med en praktisk sammenligning, så er det vel få som tror at en persons selvbilde spiller inn på dens hyppighet av å slå opp i leksikon. Dette vil mest sannsynlig i større grad være determinert av formål med bruken og hvor nysgjerrig personen er på diverse faktakunskaper. Tidligere statistikk indikerer at sex og kjærlighet på internett er temaer av allmenn interesse (for eksempel Boies, 2002; Cooper, Delmonico, et al., 2000; Cooper et al., 2003). I lys av dette og de nevnte karakteristikkene ved nettet som medium er det plausibelt å anta at befolkningen benytter seg av internett for å innhente informasjon om disse temaene uavhengig av selvbilde.

Konklusjon og implikasjoner for framtidig forskning:

I denne kartleggingsstudien av et utvalg nordmenns bruk av internett til sex og kjærlighetsrelaterte aktiviteter framkommer det som i Daneback og medarbeideres studie (2008) at flere skeive personer benytter seg av internett til slike aktiviteter. De skeive personene rapporterer også å benytte seg av flere forskjellige aktiviteter enn de streite. Da mengden av forskning om sex og kjærlighet på internett enda er nokså lav, kan denne undersøkelsen bidra med å gi et oversiktsbilde over skeive og streite nordmenns bruk av slike aktiviteter. Videre forskning innenfor feltet kan dra nytte av å vite at flere personer med skeiv seksuell orientering synes å benytte internett for å flørte og å chatte på sjekkeportaler. For eksempel hadde det vært interessant å gjennomføre en undersøkelse av i hvilken grad disse møtestedene fungerer som utgangspunkt for å treffe prospektive kjærester eller seksualpartnere offline. Det hadde også vært interessant å få evaluert brukernes fornøydhet med de forskjellige tilbudene. I tillegg bør det inkluderes mindreårige deltagere i framtidige undersøkelser i og med at tidligere undersøkelser (Daneback, 2006) har indikert at yngre deltagers bruk av internett kan skille seg kvalitativt og kvantitativt fra de eldres.

Et annet forhold som ikke har vært tatt opp i denne undersøkelsen har å gjøre med den stadige teknologiske utviklingen av elektroniske kommunikasjonsformer. For eksempel blir en ny bærbar pc idag levert med webkamera og mikrofoninntak som standardutstyr. Framtidige spørreskjemaer og intervjuguiden bør derfor inkludere spørsmål om bruk av webkamera eller verbal kommunikasjon (for eksempel Skype) på internett. Selv om aktørene på internett fremdeles har kontroll over i hvilken grad de

velger å avdekke seg selv online, så vil disse nyere kommunikative mulighetene få implikasjoner for anonymitetsaspektet og formene for mellompersonlig nettkommunikasjon.

Referanser

- Albright, J. M. (2008). Sex in America online: An exploration of sex, marital status, and sexual identity in internet sex-seeking and its impacts. *Journal of Sex research*, 45. 175-186.
- Anolli, L., Villani, D., & Riva, G. (2005). Personality of People Using Chat: An On-Line Research. *Journal of Cyberpsychology & Behavior*, 8. 89-95.
- Baker, J. R., & Moore, S. M. (2008). Blogging as a social tool: A Psychosocial exploration of the effects of blogging. *Journal of Cyberpsychology & Behavior*, 11. 747-749.
- Baumann, Z. (2003). *Liquid love: On the frailty of human bonds*. Cambridge: Polity Press
- Boies, S. C. (2002). University students' uses of and reactions to online sexual information and entertainment: Links to online and offline sexual behavior. *The Canadian Journal of Human Sexuality* 11. 77-89.
- Bonebrake, K. (2002). College students' Internet Use, Relationship Formation, and Personality Correlates. *Journal of Cyberpsychology & Behavior*, 5. 551-557.
- Burke, S. K. (2000). In search of lesbian community in an electronic world. In *Cyberpsychology & Behavior*, 3. 591-604.
- Cooper, A. (1997). The internet and sexuality: Into the new millenium. *Journal of Sex Education & Therapy*, 22. 5-6.
- Cooper, A. (1998). Sexuality and the internet: Surfing its way into the new millenium. *Cyberpsychology & Behavior*, 1. 24-28.
- Cooper, A., Delmonico, D., & Burg, R. (2000). Cybersex users and abusers: New findings and implications. *Sexual addiction & Compulsivity: Journal of treatment and prevention* 1-2. 5-30.
- Cooper, A., & Griffin-Shelley, E. (2002). Introduction. The internet: The next sexual revolution. In A. Cooper (Ed.), *Sex & the internet: A guidebook for clinicians*, NY: Brunner-Routledge.
- Cooper, A., McLoughlin, L. P., & Campbell, K. M. (2000). Sexuality in cyberspace: Update for the 21st century. In *Cyberpsychology & Behavior*, 3. 521-536
- Cooper, A., Månsson, S-A., Daneback, K., Tikkanen, R. & Ross, M. W. (2003). Predicting the future of Internet sex: Online sexual activities in Sweden. In *Sexual & Relationship therapy*, 18. 277-291.
- Cooper, A., Putnam, D. E., Planchon, L. A., & Boies, S. C. (1999). Online sexual compulsivity. *Sexual Addiction & Compulsivity: The journal of treatment and prevention*, 6. 79-104.
- Cooper, A., Scherer, C., & Mathy, R. (2001). Overcoming methodological concerns in the investigation of online sexual activities. *Cyberpsychology & Behavior*, 4. 437-448
- Cooper, A., & Sportolari, L. (1997). Romance and cyber-space: Understanding online attraction. *Journal of Sex Education & Therapy*, 22. 1-12.
- Daneback, K. (2006). *Love and sexuality on the internet*. Doktorgradsavhandling (Göteborg: Göteborg Universitet.
- Daneback, K., Ross, M. W. & Månsson, S-A. (2008). Bisexuality and sexually related activities on the internet. *Journal of bisexuality*, 8. 115-129.
- Döring, N. (2000). Feminist views of cyber-sex: Victimization, liberation, and empowerment. *Journal of Cyberpsychology & Behavior*, 3. 863-884.
- Gagnon, J. H. & Simon, W. (2005). *Sexual conduct: The social sources of human sexuality*. 2nd edition. New Brunswick: Aldine Transaction.
- Giles, D. C. (2002). *Advanced research methods in psychology*. Routledge.
- Goffman, E. (1957). *The presentation of self in everyday life*. New York: Anchor Books.
- Haavio-Mannila, E. & Kontula, O. (2003). Sexual trends in the Baltic sea area. Helsinki: Publication of the Population Research Institute.
- Harper, G. W. (2005). A journey towards liberation: Confronting heterosexism and the oppression of lesbian, gay, bisexual and transgendered people. I G. Nelson & I. Prilleltensky (Red.), *Community psychology. In pursuit of liberation and well-being*. (s.382-400). New York: Palgrave Macmillan.
- <http://www.dtreg.com/logistic.htm> (2009).

Jagger, G. (2008). Judith Butler: Sexual politics, social change and the power of the performative. Routledge.

Jørgensen, T. (2006). Nye definsjoner av utdanningsnivåer. Hentet 28. april 2009 fra

http://www.ssb.no/Vis/magasinet/slik_lever_vi/art-2006-09-14-01.html.

Leiblum, S. & Döring, N. (2002). Internet sexuality: Known risks and fresh chances for women. In A. Cooper (Ed.), *Sex & the internet: A guidebook for clinicians*, NY: Brunner-Routledge.

Levine, D. (2000). Virtual attraction: What rocks your boat? In *Journal of Cyberpsychology & Behavior*, 3, 565-573.

McKenna, K. & Bargh, J. (1998). Coming out in the age of the internet: Identity «demarginalization» from virtual group participation. I *Journal of Personality & Social Psychology*, 75, 681-694.

Pallant, J. (2007). *SPSS Survival Manual: A step by step guide to data analysis using SPSS for Windows. Third edition.*

McGraw Hill: Open University Press

Peris, R., Gimeno, M. A., Pinazo, D. Ortet, G., Carrero, V. Sanchiz, & M., Ibáñez. I. (2002). Online chatrooms: Virtual spaces of interaction for socially oriented people. *Journal of Cyberpsychology and Behavior*, 5, 43-51

Ross, M. W., & Kauth, M. R. (2002). Men who have sex with men, and the internet: Clinical issues and their management. In A. Cooper (Ed.), *Sex & the internet: A guidebook for clinicians*, NY: Brunner-Routledge.

Ross, M.W., Månsson, S-A., Danebach, K. & Tikkanen, R. (2005). Characteristics of men who have sex with other men on the internet but identify as heterosexual, compared with heterosexually identified men who have sex with women. *Cyberpsychology & Behavior*, 8, 131-139.

Ross, M. W., Simon Rosser, B. R., McCurdy, S., & Feldman, J. (2007). The advantages and limitations of seeking sex online: A comparison of reasons given for online and offline sexual liaisons by men who have sex with men. *Journal of Sex research*, 44, 59-71.

Ross, M. W., Tikkanen, R. & Månsson, S-A. (2000). Differences between internet samples and conventional samples of men who have sex with men: Implications for research and AIDS prevention. *Social Sciences & medicine*, 51, 749-758.

Schmidt, G. (1989). Sexual permissiveness in Western societies. Roots and course of development. *Nordisk sexologi*, 7, 225-234.

Stainton Rogers, W. & Stainton Rogers, R. (2001). *The psychology of gender and sexuality*. Open University Press.

Tikkanen, R. & Ross, M. W. (2000). Looking for sexual compatibility: Experiences among Swedish men in visiting internet gay chat-rooms. *Cyberpsychology & Behavior*, 3, 605-616.

Tikkanen, R. & Ross, M. W. (2003). Technological tea-room trade: Characteristics of swedish men visiting gay internet chatrooms. *AIDS Education & Prevention*, 15, 122-132.

Træen, B., Stigum, H., & Magnus, P. (2003). Rapport fra seksualvaneundersøkelsene i 1987, 1992, 1997, og 2002. Oslo: Statens institutt for folkehelse.

Ussher, J. M. (1997). Framing the sexual other. In J. M. Ussher (Ed.), *Body talk: The material and discursive regulation of sexuality, madness, and reproduction*. Routledge

Verplanken, B. (2003). Beyond frequency: Habit as mental construct. In *The British Journal of Social Psychology*, 45, 639-656.

Verplanken, B., Friborg, O., Wang, C. E., Trafimow, D. & Woolf, K. (2007). Mental habits: Metacognitive reflection on negative self-thinking. In *Journal of personality and Social Psychology*, 92, 526-541.

Vaage, O. F. (2007). *Norsk mediebarometer 2006*, Statistiske analyser 86. Statistisk sentralbyrå.

Whitty, M. T. (2003). Pushing the wrong buttons: Men's and women's attitudes toward online and offline infidelity. *CyberPsychology and Behavior*, 6, 569-579.

ALLE SKAL BESVARE SPØRSMÅL 1 TIL 28.

ETTER SPØRSMÅL 28 KOMMER EN NY INSTRUKSJON OM HVORDAN DU FORTSETTER Å BESVARE SPØRRESKJEMAET

FØRST VIL VI VITE LITT OM DIN BAKGRUNN, DIN LIVSSTIL, OM HVORDAN DU SER PÅ DEG SELV OG OM HVILKE HOLDNINGER DU HAR.

1. Er du:	2. Fødselsår:	3. I hvilket land er du født?
Mann	1 9	Norge
Kvinne		Annet

4. Bostedsstrøk	5. Bostedsfylke
Spredtbygd	
Mindre tettsted (200-1 999 innbyggere)	
Større tettsted/mindre by (2 000-19 999 innbyggere)	
By (20 000-100 000 innbyggere)	
Større by (over 100 000 innbyggere)	

6. Bor du sammen med partner (en du har sex med)?	7. Hva er din sivilstand?	8. Hvor lang utdanning har du fullført?
Nei	Ugift	9 år eller mindre
Ja	Separert/skilt	10 til 12 år
	Enke/ enkemann	13 til 14 år
	Gift/ partnerskap	15 år eller mer

9. Hva er din nåværende yrkesmessige status ? (Sett ett kryss for hovedaktivitet)	10. Har du noen av de følgende sykdommene /diagnosene? (Sett så mange kryss du trenger)
I inntektsgivende arbeid (minst 15 timer pr uke)	Hjertesykdom
Arbeidsledig	Diabetes, sukkersyke
Student/elev	Organisk nervesykdom(MS, Parkinson, slag)
I militæret/siviltjeneste	Reumatisme, leddgikt (autoimmun sykdom)
Trygdet/pensjonist	Høyt blodtrykk
Hjemmearbeidende	Hypotyreose, hypertyreose, tyreoiditt
Annet	Astma eller kronisk lungesykdom
	Epilepsi
	Kronisk urinveisinfeksjon
	Langvarig smerte
	Kreft (cancer)
	Hiv-smittet
	Angst/depresjon
	Annen psykisk sykdom
	Annen sykdom konstatert av lege

11. Er du blitt hiv-testet? Nei Ja Hvis ja:	Når ble du testet: mnd år
(Ikke ta med testing i forbindelse med blodgivning, graviditet eller militærtjeneste)	Oppgi antall ganger :.....	Første gang?
		Siste gang?

12. De følgende spørsmålene handler om du opplever negative tanker om deg selv. For hvert utsagn ber vi deg krysse av i boksen som du synes passer best for deg (Sett ett kryss for hver linje) .

Å tenke negativt om meg selv er noe...	Helt enig	2	3	Helt uenig
... jeg gjør ofte.....
... jeg gjør automatisk
... som på en måte føles naturlig for meg
... som er typisk for meg
... jeg har vanskelig for å la være
... jeg begynner på før det går opp for meg at jeg gjør det

NÅ FØLGER NOEN SPØRSMÅL OM PORNOGRAFI. MED PORNOGRAFI MENES ENHVER FORM FOR MATERIALE SOM VISER ELLER BESKRIVER KJØNNSORGANER, OG KLARE Sex og kjærighet på nett OG TYDELIGE SEKSUELLE HANDLINGER.

NB!

Nakenbilder av menn og kvinner som bare viser seg fram ("midtside-piken", Playboy/-girl, reklamer, film osv.), og som ikke inneholder "klare og tydelige seksuelle handlinger" betraktes ikke som pornografi i denne undersøkelsen. Man kan komme til å se pornografi mer eller mindre tilfeldig og utilsiktet, f.eks. forsiden av et pornoblad/film på en bensinstasjon, i en videobutikk osv. Likeledes kan man ha sett pornografi i forbindelse med seksualundervisning i skolen, gjennom innslag i nyhetene o.s.v.

13. Har du utover dette over noen gang sett pornografi? Ja Nei (*Hopp til spørsmål 17*)

14. Hvor ofte onanerer du (*Velg passende tidsskala*)

ganger per **år**

ganger per **måned**

ganger per **uke**

15. I hvor stor grad har du benyttet pornografi når du har vært seksuelt aktiv alene (f.eks. ved onani), i løpet av de siste 12 månedene ?

Har ikke vært seksuelt aktiv alene siste 12 måneder
(*Sett kryss og gå til spørsmål 17*) I ca % av tilfellene

16. I hvor stor grad har du benyttet pornografi når du har hatt sex med en partner (f.eks. samleie, oralsex osv.), i løpet av de siste 12 månedene ?

Har ikke hatt sex med en partner de siste 12 månedene
(*Sett kryss og gå til spørsmål 17*) I ca % av tilfellene

17. Hva gjør du på internet som har tilknytning til kjærighet og seksualitet:

(*Kryss av for alle de alternativene som passer for deg*)

Leter etter noen å flørte med
Leter etter kjærighetskontakter/partnere
Leser erotiske tekster (noveller/fortellinger)
Ser på erotiske bilder/filmer
Ser på pornografiske bilder/filmer
Sjekker ut kontaktsider
Svarer på sexannonser
Chatter med likesinnede

Chatter med likesinnede
Søker seksualopplysning/rådgivning
Kjøper sexprodukter (video, hjelpemidler, etc.)
Kontakter prostituerte

Annet (Spesifiser her)

Jeg gjør ingenting som har tilknytning til kjærighet og seksualitet på internett

18. Grunnen til at jeg bruker internett for seksuelle aktiviteter er:

(*Kryss av for alle de alternativene som passer for deg*)

For å få kunnskaper om sex
For å koble av/ha det morsomt
Fordi jeg liker å prate om sex
Fordi jeg er nysgjerrig
For å avtale treff med noen
For å møte noen utenfor internett å ha sex med (dvs offline)
For å få råd og støtte i seksuelle spørsmål

For å kjøpe sex-produkter
For å komme i kontakt med prostituerte
For å oppnå orgasme
For å unngå hiv/seksuell overførbare smitte

Annet (Spesifiser her)

Benytter ikke internett for seksuelle aktiviteter

19. Har du truffet en eller flere personer på internet som du har hatt sex med online (cybersex)?

Nei (*Hopp til spørsmål 20*)

Ja

Hvis ja: Hvor ofte har du hatt cybersex

(som beskrevet

til venstre)? ganger

Hva var formålet med å ha cybersex (tenk på den siste gangen du hadde det)? (*Sett ett kryss*)

For å koble av/ha det morsomt
Fordi jeg liker å prate om sex
Fordi jeg er nysgjerrig
For å møte noen utenfor internett å ha sex med (dvs offline)
For å treffe mennesker på internet som har samme seksuelle interesser som jeg
For å ha seksuelle aktiviteter som jeg ikke kan ha utenfor internett (dvs offline)

For å ha seksuelle aktiviteter som jeg ikke kan ha utenfor internett (dvs offline)
For å få råd og støtte i seksuelle spørsmål
For å møte noen utenfor internett å ha sex med (dvs offline)
Annet (Spesifiser her)

Fortsatt kun de som har hatt cybersex

Jeg har kommet i kontakt med noen på internet som jeg etterpå traff og hadde sex med utenfor internet (dvs in real life/i virkeligheten).

Ja

Nei (Hopp til spørsmål 20)

Hvis ja; Hvor ofte har du kommet i kontakt med noen på internet som du etterpå har hatt sex med utenfor internet? gan

Hva var formålet med å treffe personen du traff og hadde sex med utenfor internet (tenk på den siste gangen det skjedde)? (Sett ett kryss)

For å innlede et romantisk kjærlighetsforhold

For å innlede et seksuelt forhold

For å ha sex ved et enkelt tilfelle

For å ha sex utenfor mitt faste forhold (sidesprang)

Annet (Spesifiser her)

SPØRSMÅL OM SMS OG INTERNETT

20. Har du opplevd noe av dette?

(Sett to kryss for hver linje, ett for siste år og ett for tidligere)

Mottatt slibrige eller truende

meldinger på mobilen?

Andre har lagt ut bilder av

kroppen din på nettet mot din vilje?

Siste 12 måneder Tidligere

Nei Ja Antall ganger Nei Ja Antall ganger

....

....

21. Har du gjort noe av dette?

(Sett to kryss for hver linje, ett for siste år og ett for tidligere)

Sendt slibrige eller truende

meldinger til andre på mobilen?

Lagt ut bilder av kroppen

din på internett?.....

Siste 12 måneder Tidligere

Nei Ja Antall ganger Nei Ja Antall ganger

....

....

SPØRSMÅL OM MULIGE PROBLEMER KNYTTET TIL SEKSUALITET OG TIL SAMLEIE

Veldig Ganske Verken fornøyd Litt
fornøyd fornøyd eller misfornøyd misfornøyd Misfornøyd

22. **Alt i alt - hvor fornøyd er du med ditt seksualliv?**

23. Har noen av de seksuelle problemene listet opp nedenfor forekommet i ditt seksualliv i løpet av de siste 12 mnd?

(Sett ett kryss per linje)

Hele Nesten Ganske Ganske Oppgi antall ganger
tiden hele tiden ofte sjelden siste 30 dager Aldri

Manglende/liten seksuell lyst

Orgasme problemer

For tidlig utløsning

For sen utløsning

Smerter (i kjønnsorganene) ved samleie

Reisnings-/potensproblemer

Tørrhet i skjeden

Følt meg seksuelt avvikende

Annet (Spesifiser her)

.....

24. Har du oppsøkt lege, psykolog eller andre innen helsevesenet for å få hjelp til å løse disse seksuelle problemene?

Ja

Nei

Har ikke hatt seksuelle problemer

Hvis ja, er du fornøyd med den hjelpen du fikk?

Ja

Nei

Tvil/Vet ikke

Hvis ja, er disse problemene løst nå?

Ja

Delvis

Nei

Tvil/Vet ikke

25. Ble du som barn eller ungdom under 18 år tvunget, presset eller lurt til noen seksuelle handlinger som er beskrevet nedenfor? Hvis det skjedde flere av handlingene på listen nedenfor ved en enkelt episode, kryss bare av for den alvorligste handlingen (Fyll ut aktuelle linjer)	Ja	Din alder da det skjedde		Alder på overgriper		Omtrent hvor mange ganger hendte det?
		Første gang	Siste gang	Første gang		
Seksuelt betont berøring, intim blottlegging av kjønnsorganene	år år år ganger
Berøring av kjønnsorganene	år år år ganger
Samleie, samleieforsøk, oral eller anal sex	år år år ganger

26. Hva regner du som din seksuelle orientering? (Sett ett kryss)	27. Har du noen gang hatt samleie?	Hvor gammel var du...
Heterofil	Nei	Første gang år
Lesbisk/homofil	Ja	Siste gang år
Bifil/biseksuell		
Homofil med visse lesbiske/innslag	28. Har du hatt noen form for seksuelt samvær med en person av samme kjønn som deg selv?	Hvor gammel var du...
Homofil med visse heterofile innslag	Nei	Første gang år
Jeg er usikker på min seksuelle orientering	Ja	Siste gang år

HVIS DU HAR SVART "NEI" PÅ BÅDE SPØRSMÅL 27 OG 28 ER DU NÅ FERDIG MED SPØRRESKJEMAET.

TAKK FOR HJELPEN!

HVIS DU HAR SVART "JA" PÅ ENTEN SPØRSMÅL 27 ELLER 28 ELLER BEGGE, FORTSETTER DU Å FYLLE UT SPØRRESKJEMAET FRAM TIL NESTE INSTRUKSJON

NB!

I sammenheng med samleie, og som en del av et samleie, kan mennesker gjøre ulike ting. Når du svarer på spørsmålene ber vi deg derfor huske på at sex innebærer mer enn bare samleie med en manns penis i kvinnens skjede.

29. Hvilket kjønn hadde din første samleiepartner	30. Ved ditt første samleie, ble det brukt noen form for prevensjon/beskyttelse?	Hvis nei, ønsket du/din partner å bli gravid?
Mann	Nei	Nei
Kvinne	Ja	Ja

31. Hvor gammel var din første samleiepartner?	Hvis ja: Hvilken form for prevensjon/beskyttelse? (Du kan sette flere kryss)
år	Hormonell prevensjon (p-piller, p-plaster, p-ring, p-sprøyte, p-stav)
	Spiral, hormonspiral
	Sterilisering
	Kondom
	Sæddrepende kremer, avbrutt samleie, sikre perioder, pessar
	Nødprevensjon (dagen-derpå-pille, an gre pillen)

32. Hvor mange menn har du hatt sex med?	Ingen	33. Hvor mange kvinner har du hatt sex med?	Ingen
Tilsammen inntil nå antall menn	Tilsammen inntil nå antall kvinner
De siste 5 årene antall menn	De siste 5 årene antall kvinner
De siste 3 årene antall menn	De siste 3 årene antall kvinner
De siste 12 månedene antall menn	De siste 12 månedene antall kvinner

34. I hvilke tidsrom hadde du sex med dine siste partnere? Kryss av for hver partner for hver periode for siste 12 måneder

nett

31

Måned	mars	april	mai	juni	juli	aug	sept	okt	nov	des	jan	feb
Partner 1
Partner 2
Partner 3
Partner 4
Partner 5
Partner 6
Partner 7
Partner 8
Partner 9
Partner 10

35. Har du noen gang, mens du har vært gift/samboende, vært seksuelt sammen med andre enn din faste partner?

Har aldri vært gift samboende Nei Ja

36. Har du vært seksuelt sammen med flere personer samtidig (hatt gruppesex)?

. Nei (Gå til spørsmål 37) Ja

Hvis ja, når skjedde det siste gang?

For mer enn 12 mnd siden I løpet av de siste 12 mnd

Hvis ja, hvilken av disse kombinasjonene har du selv mest erfaring med? (Sett ett kryss)

En mann og to kvinner	En mann og flere enn to kvinner	Tre eller flere menn, ingen kvinner
En kvinne og to menn	En kvinne og flere enn to menn	Tre eller flere kvinner, ingen menn
To menn og to kvinner		Annet

37. Har du noen gang betalt for (kjøpt) seksuelle tjenester?

Ja

Nei (Gå til spørsmål 38)

Hvis ja, oppgi antall ganger

ganger

Hvor gammel var du... Første gang? år

Siste gang? år

Ble det brukt kondom siste gang du betalte for seksuelle tjenester?

Ja Husker ikke
Nei Hadde ikke samleie

Hvilket kjønn hadde den du kjøpte sex av sist?

Kvinne
Mann

Hvor kjøpte du sex sist?

På innemarkedet/ gjennom annonser i Norge
På gata i Norge
På innemarkedet/ gjennom annonser i utlandet
På gata i utlandet

Var den du kjøpte sex av sist:

Norsk?
Utenlandsk?

38. Spørsmålene under handler om å gjøre ting mot betaling. Har du gjort eller kan du tenke deg å gjøre noe av det følgende?

(Sett tre kryss for hver linje)

	Har gjort det		Kan tenke meg å gjøre det		Det er greit at andre gjør det	
	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja	Nei

Vise kjønnsorganet ditt
Bli fotografert eller filmet naken
Onanere / beføle noen
Ha oralsex
Ha samleie
Ha analsex
Bli fotografert eller filmet i seksuelle situasjoner

DERSOM DU ER GIFT/SAMBOENDE/I PARTNERSKAP FORTSETTER DU Å FYLLE UT SPØRRESKJEMAET
FRAM TIL NESTE INSTRUKSJON

Sex og kjærighet på nett

DERSOM DU IKKE ER GIFT/SAMBOENDE/I PARTNERSKAP HOPPER DU FRAM TIL SPØRSMÅL 56 PÅ
SIDE 8

39. Hvilket år ble du gift/samboende med din nåværende ektefelle/samboer?	40. Er din ektefelle/samboer mann eller kvinne?	41. Hvor gammel er din ektefelle/samboer?
	Mann Kvinne	år

42. Hvor eller ved hvilken anledning traff du din nåværende ektefelle/samboer? Ved hvilken anledning? (Du kan sette flere kryss)		
Studier/ Arbeid Venner/ familie	Dansested/ nattklubb/ bar/ utested På Internett	Annet

43. Hvor ofte har du og din ektefelle/samboer hatt samleie siste 12 mnd? (Bruk den tid sskalaen som passer best)		
ganger per år	ganger per måned	ganger per uke

44. Ble det brukt prevensjon/beskyttelse siste gang dere hadde samleie?	Hvis nei: Var du/din partner gravid, eller ønsket du/din partner å bli gravid?
Nei	Nei Ja
Ja	Hvis ja: Hvilken form for prevensjon/beskyttelse? (Du kan sette flere kryss)
Husker ikke	Spiral, hormonspiral Nødprevensjon (dagen derpå-pille, angrepillen) Sterilisering Sæddrepende kremer, avbrutt samleie, sikre perioder, pessar Kondom Hormonell prevensjon (p-piller, p-plaster, p-ring, p-sprøyte, p-stav)

45. Hvilke av de følgende handlinger har du og din ektefelle/samboer vært med på siste gangen dere hadde sex/samleie? (Kryss av for det som stemmer med ditt siste samleie, selv om det ikke var typisk) !	
Samleie med penis i skjeden	Samleie i anus (penis i endetarmen)
Jeg/partner stimulerte kjønnsorganer med hendene	Jeg fikk utløsning/orgasme
Jeg/partner stimulerte kjønnsorganer med munnen	Partneren fikk utløsning/orgasme

46. Har du hatt andre seksualpartnere etter at du innledet ditt nåværende ekteskap/ samboerforhold?	Hvis ja, oppgi antall ganger
Ja.....	ganger
Nei	

HVIS DU HAR SVART "NEI" PÅ SPØRSMÅL 46 ER DU NÅ FERDIG MED SPØRRESKJEMAET

TAKK FOR HJELPEN!

HVIS DU HAR SVART "JA" PÅ SPØRSMÅL 46 FORTSETTER DU Å BESVARE SPØRSMÅLENE OM
SIDESPRANG PÅ NESTE SIDE

47. Har du en fast partner ved siden av din ektefelle/ samboer?

Ja.....
Nei (Gå til spm 48)

Hvis ja, hvor lenge har forholdet vart?

år mnd uker

Er din partner mann eller kvinne

Mann Kvinne

Hvor gammel er du og kjærlighet på nett

år

48. Ble det brukt kondom første gang du hadde samleie med din siste sidesprangspartner?

Nei Ja Husker ikke

49. Var din siste sidesprangspartner gift eller samboende?

Nei Ja Vet ikke

50. Hvor ofte har du og din ektefelle/samboer hatt samleie siste 12 mnd?

(Bruk den tidsskalaen som p asser best)

..... ganger per år ganger per må ned ganger per uke

51. Hvilket forhold har/hadde du til den du hadde samleie med siste gang?

Fast partner
Tidligere partner
Venn
Tilfeldig kontakt/ En jeg ikke kjente på forhånd
Prostitusjonskontakt
Annen

52. Hvor traff du din siste sidesprangspartner? Ved hvilken anledning? (Du kan sette flere kryss)

Studier/Arbeid
Venner/familie
Dansested/nattklubb/utested
På Internett
Annet

53. Ble det brukt prevensjon/beskyttelse siste gang du hadde samleie med en sidesprangspartner?

Nei
Ja
Husker ikke

Hvis nei: Var du/din partner gravid, eller ønsket du/din partner å bli gravid?

Nei Ja

Hvis ja: Hvilken form for prevensjon/beskyttelse? (Du kan sette flere kryss)

Spiral, hormonspiral Nødprevensjon (dagen derpå-pille, angrepillen)
Sterilisering Sæddrepende kremer, avbrutt samleie, sikre perioder, pessar
Kondom Hormonell prevensjon (p-piller, p-plaster, p-ring, p-sprøyte, p-stav)

54. Siste gang du hadde samleie med en sidesprangspartner, hvilke av de følgende handlinger var du og din partner vært med på? (Kryss av for det som stemmer med ditt siste samleie, selv om det ikke var typisk) !

Samleie med penis i skjeden Samleie i anus (penis i endetarmen)
Jeg/partner stimulerte kjønnsorganer med hendene Jeg fikk utløsning/orgasme
Jeg/partner stimulerte kjønnsorg aner med munnen Partneren fikk utløsning/orgasme

55. Har du i løpet av de siste 12 månedene vært i utlandet?

Ja.....
Nei (Avslutt undersøkelsen)

Hvis ja: Hadde du sex med en ny partner som du møtte på utenlandsreisen?

Ja
Nei (Avslutt undersøkelsen)

Hvis ja: Brukte du kondom siste gang du hadde sex med en ny partner på utenlandsreise?

Nei Ja

Hvis ja: Hvilket land kom denne personen fra?

DU ER NÅ FERDIG MED SPØRRESKJEMAET

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!

DERSOM DU IKKE ER GIFT/SAMBOENDE/I PARTNERSKAP FORTSETTER DU Å FYLLE UT SPØRRESKJEMAET PÅ NESTE SIDE

56. Har du en fast partner?

Ja

Nei (Gå til spørsmål 61)

Hvis ja, hvor lenge har forholdet vart?

år mnd uker

Hvor gammel er denne partneren?

Sex og kjærlighet på internett 34 år

Er din partner mann eller kvinne

Mann Kvinne

57. Ble det brukt kondom første gang du hadde samleie med din siste partner?

Nei Ja Husker ikke

58. Hvor ofte har du hatt samleie siste 12 mnd?

(Bruk den tidsskalaen som passer best)

ganger per år

ganger per måned

ganger per uke

år

59. Hvor gammel var din siste seksualpartner?**60. Var din siste sidesprangspartner gift eller samboende?**

Nei Ja Husker ikke

61. Hvilket forhold har/hadde du til den du hadde samleie med siste gang?

Fast partner

Tidligere partner

Venn

Tilfeldig kontakt/ En jeg ikke kjente på forhånd

Prostitusjonskontakt

Annen

62. Hvor traff du din siste sidesprangspartner? Ved hvilken anledning? (Du kan sette flere kryss)

Studier/Arbeid

Venner/familie

Dansested/nattklubb/utested

På Internett

Annet

63. Ble det brukt prevensjon/ beskyttelse siste gang du hadde samleie med en sidesprangspartner?

Nei

Ja.....

Husker ikke

Hvis nei: Var du/din partner gravid, eller ønsket du/din partner å bli gravid?

Nei Ja

Hvis ja: Hvilken form for prevensjon/beskyttelse? (Du kan sette flere kryss)

Spiral, hormonspiral Nødprevensjon (dagen derpå-pille, angrepillen)

Sterilisering Sæddrepende kremer, avbrutt saml eie, sikre perioder, pessar

Kondom Hormonell prevensjon (p-piller, p-plaster, p-ring, p-sprøyte, p-stav)

64. Har du i løpet av de siste 12 månedene vært i utlandet?

Ja.....

Nei (Avslutt undersøkelsen)

Hvis ja: Hadde du sex med en ny partner som du møtte på utenlandsreisen?

Ja

Nei (Avslutt undersøkelsen)

Hvis ja: Brukte du kondom siste gang du hadde sex med en ny partner på utenlandsreise?

Nei Ja

Hvis ja: Hvilket land kom denne personen fra?

DU ER NÅ FERDIG MED SPØRRESKJEMAET

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!